

దంతవేదాంతం అంతా ఇంతే

రచయిత
బువిడిపాటి రాధాక్రిష్ణ

పబ్లిషర్స్
కొండపల్లి వీరవేంకయ్య ఆంధ్ర సన్స్
సత్యనారాయణ బుక్ షిప్
రాజమండ్రి

హ క్కు లు :
ర చ యి త వి.

మొదటి ముద్రణ : జనవరి, 1960
ద్వితీయ ముద్రణ : నవంబరు, 1965.
తృతీయ ముద్రణ : జనవరి 1976.

Paper used for the Printing of these books
Were made availbly by the Government of Inc
at Conscissional rate

వెల : ~~మూడు రూపాయలు~~ రూపాయలు

ము ద్ర ణ :

భాస్కర్ ఆర్ట్స్ ప్రింటర్స్,
రాజమండ్రి-1.

గ మ ని క

ఈ నాటికలో ఏదైనా, ఎందుకోనమైనానారే

ప్రదర్శింప దలచినవారు

ముందుగానే అందుకు రచయిత

లిఖితానుమతి పొందడం మర్యాద.

అన్నట్టు, అటువంటి లిఖితానుమతి

పొందకుండా ప్రదర్శించడం

కాపీరైటు చట్టప్రకారం నేరంకూడాను !

భవిషిషాటి రాధాక్రిష్ణ,

రా జ మ ం డ్రి.

•

విషయ సూచిక

1. దంత వేదాంతం (నాటిక)
  2. అంతా ఇంతే! (నాటిక)
-

.

దంత వేదాంతం

.

దం త వే దాం తం పా త్ర ల ప రి చ యః ॥

- జగన్నాథం : అవవసరమైనంత ఆర్జించిన స్త్రీడరు,
సుందరం తండ్రి
- శాంతమ్మ : జగన్నాథం భార్య, సుందరం తల్లి.
అల్పసంతోషి.
- సుందరం : కమల పేమే ప్రస్తుతానికి శివిత
లక్ష్యంగా కలవాడు.
- రంగయ్య : ఆ ఇంట్లో నౌకరు,
- విక్రమరావు : సర్కిలు ఇనస్పెక్టరు, కమల తండ్రి;
అతి ధైర్యశాలి.
- జ్ఞానశ్రీ : విక్రమరావు మామగారు, గొప్ప
జ్ఞాని, మంచి వేదాంతి
- డాక్టరు : ఆ డొక్టర్ డాక్టరు, రోగాలకి సింహ
స్వప్నం అని పేరొందినవాడు.

కృతజ్ఞత

1959 వ సంవత్సరం ఫిబ్రవరి నెలలో ఆంధ్రప్రదేశ్ నాట్యసంఘం ఆధ్వర్యాన మైదరాబాదులో జరిగిన ఆంధ్ర నాటక కళాపరిషత్తు మహాసభలలో ఉత్తమ ప్రదర్శనానికి, ఉత్తమ రచనకూ, ఆంధ్రప్రదేశ్ సంగీత నాటక ఎకాడమీ వారి ప్రథమ బహుమతులనూ,

ఆంధ్రమహాసభ నాటకపరిషత్తు, మద్రాసు — మే, 1959

ఆలికేళాసత్యకా, రాజమండ్రి — ఆగ్స్టు, 1959

పి. అండ్ టి. కల్చరల్ — నవంబరు, 1959

నాటక కళాపరిషత్తు, లంకాకోట — డిసెంబరు, 1959

మొదలైన ఇతర అఖిలాంధ్ర నాటకోత్సవాలలో ప్రథమస్థానం, వివిధ బహుమతులనూ,

ఆలిండియా రేడియో, విజయవాడ-ఏప్రిల్, 1959
నాటక వారోత్సవాల సందర్భంలో రంగస్థల శ్రేష్ఠనాటికగా ప్రముఖుల ప్రశంసలనూ,

అందుకోగలిగిన ఉత్తమ స్థాయిలో ప్రదర్శనలిచ్చిన
శ్రీ నవ్యకళామండలి, విజయవాడ.

పి. అండ్ టి. కల్చరల్ ఎసోసియేషన్, రాజమండ్రి.

రాజ్ డ్రామాటిక్ ఎసోసియేషన్, విజయవాడ

వారికి

నా హృదయపూర్వకమైన

అభివందనలు.

['దంక వేదాంతం' నాటిక శ్రీ వర్యకలామండలి (విజయవాడ) సభ్యులచేత S. R. R. అండ్ C. V. R. కాలేజీ, విజయవాడ, పాఠ విద్యార్థుల వార్షిక పరీక్షలకు సందర్భంగా 18-1-1959వ తేదీన మొదటిసారి ప్రదర్శించబడినది.]

పాత్రీలు

జగన్నాథం

సుందరం

రంగయ్య

జ్ఞానశ్రీ

విక్రమరావు

డాక్టరు

శాంతమ్మ

పాత్రీ దారులు

శ్రీ M. V. చలపతిరావు

శ్రీ S. V. సీతారామయ్య

శ్రీ G. రాధాకృష్ణమూర్తి

శ్రీ M.B.K.V. ప్రసాదరావు

శ్రీ D. జగన్నాథరావు

శ్రీ P. వెంకటేశ్వరరావు

కుమారి V. లక్ష్మి

ఈరథ్యులే ఆంధ్రప్రదేశ్ వాఙ్మయసంఘం ఆధ్వర్యాన జరిగిన ఆంధ్ర నాటిక కళావరిషత్తు మహోత్సవంలో, దంక వేదాంతం ప్రదర్శించి ఉత్తమ ప్రదర్శనకు, ఉత్తమ రచనకే కాక,

కాంత పాత్రధారిణి కుమారి V. లక్ష్మి ఉత్తమనటి బహుమతిని జగన్నాథంపాత్రధారి శ్రీ M. V. చలపతిరావు |
జ్ఞాన శ్రీ పాత్రధారి శ్రీ M. B. K. V. | ప్రత్యేక బహుమతులను ప్రసాదించారు | అందుకన్నాడు.

దంత వేదాంతం

[తెర తప్పుకోగానే భనవంతుడైన గృహస్థి ఇంట్లో, శిమ కుటుంబం కలుసుకునే ఉమ్మడిచోట కనిపిస్తుంది. హేమమధ్యగా సోఫాపైట్టు దగ్గరలో టేబిల్ ఫాను. R. M వద్ద ఒక ఫోను ఉంటాయి. R. F లో ఒకటి L. F. లో ఒకటి M. B. లో ఒకటి మొత్తం మూడు మార్గాలు పోల్గొంచి చాకపోకల కంటాయి. L. B ప్రాంతముల్లో ఒక చిన్న డ్రాయరు, దానిమీద రేడియో, ఆపైన అల్లారం గడియారం ఉంటాయి, గడియారంతో పైయి 4-45 గంటలు ఆవుతుంది. L. F లోంచి మందు జగన్నాథం, వెనక్కూల ప్లీడరుగౌను, కాగితాలకట్ట, పుచ్చుకుని రంగయ్య వస్తారు. కాగితాలకట్ట రేడియోపైలమీద పెడతాడు]

జగ : (సోఫాముందుకి నడుస్తూ, కాలర్ బేండ్లు, కోటూ తీసేస్తూ) రంగయ్య!- అబ్బాయి వచ్చాడా ?

రంగ : ఇంకా నేదండి.

జగ : ఉ ! (తనలోలాగ, తలపంకిస్తూ) వస్తాడొస్తాడు !- (ని కోటు, కాలర్ బేండ్లు రంగయ్య కిచ్చేసి) ఆ కాగితాలు తీసుకెళ్ళి ఆఫీసులో బల్లమీతరుడేయి! (అని సోఫాలోకూచుని, టీపాయిమీద ఉన్న పేపరు తీస్తాడు.)

రంగ : (వినయంగా, చిరునవ్వుతో) అయ్యగారు !-

జగ : ఏమిటా !

రంగ : (జగన్నాథం తలకేసి చూపెడూ) తలపాగాఅండి !

జగ : ఆ !- ఓహో. ఇదా !- దీసుగెళ్లు ! (ఇచ్చేసి) అన్నట్లు, ఒలేయి !- కాకు, పెడ్డులోపడేసి డ్రైవరు

చక్కాపోతాడేమో !- పనుంది. ఉండచున్నానని చెప్పు ఆ ?-

రంగ : సిత్రం !- తమకోసం ఎంకయ్యగా రొచ్చి ఆఫీసులో కూకున్నారండి.

జగ : వెంకయ్యలేడు, డొంకయ్యలేడు !- నాకు బోల్డు పనుంది. రేపుపొద్దున్న రమ్మను !-

రంగ : సిత్రం !- ఖాసీసేసిన సుక్కయ్య నేడండీ - ఆడి బాబండి, ఈ ఎంకయ్య !

జగ : (తగ్గి) అల్లానా !- అయితే, ఒరేయి !- (మంచిగా మెల్లగా) గుమాస్తాగారు ఇంటి కెళ్ళిపోయానూ, స్టేడరుగారికి పాపం ఒంట్లో బాగాలేదూ, ఊ !- పొద్దున్నే దయచెయ్యమన్నారూ, అని జాగ్రత్తగా చెప్పి తుపించెయ్యి.

రంగ : సిత్రం ! (లాయరుగౌను, కోటూ, కాలర్ బేండ్లు తలపాగా వుచ్చుకుని M B లోకి వెడతాడు)

[R. F. లోంచి కాంకమ్మ యాకాలింగా వస్తోంది]

కాంత : (జగన్నాథాన్ని చూసి) వచ్చారా ? (అని వెంటనే [R. F. కేసి తిరుగుతుంది. రంగయ్య M B లోంచి వచ్చి రేడియోబల్లకేసి వస్తూంటాడు])

జగ : (చిటికోపంతో, కాంతని ఉద్దేశించి) ఆగు అక్కడ ! (ఇద్దరూ ఆగిపోతారు. రంగయ్యతో) సుప్రకామ

నువ్వు ఫోకా! - (రంగయ్య కాగితాలు తీసుకుని
L. F. లోకి వెడతాడు.)

కాంత: ఎందుకూ!

జగ : ఎందు కేమిటి! అల్లా తొంగి చూసి చక్కా
పోతున్నా వెక్కడికి?

కా త: బాగానే ఉంది వరస! (వెనక్కి తిరుగుతూ) కాఫీ
తెస్తా నుండండి?

జగ : (లేస్తూ! కాఫీవద్దు, కషాయంవద్దు. నువ్వు ముంది
ల్లారా! - రా! అల్లా కూచో!

కాంత: (విడ్డూరంగా) ఇదేం మనిషిమమ్మా ఎక్కడోనూ!
(కూచుని. మొగుడుకోపంచూసి) అల్లా ఉన్నారే!
కేసేమన్నా పోయిందేమిటి?

జగ : నీమొహం! కేసుగాదు. కీర్తి ప్రతిష్టలు గంగాపా
లయ్యాయి.

కా.త: అయ్యో. అదేమిటి!

జగ : అదా? చేసుకున్న ఖర్చు! ఇరవై ఏళ్ళకితం
చెప్పాను కొడుకుట్టాడు, కొడుకుట్టాడని మరీ సంబర
పడకే, ముందుంది ముసళ్ళ పండగ అని.

కాంత: మన సుందరమా? ఏంచేశాడు?

జగ : ఏంజేస్తాడు? నా వంశమర్యాద, లేమా అదట్టికెళ్ళి
మరలూ పోయింది పిండాడిస్తున్నాడు!

కాంత: ఖర్చు! (భయంగా) ఏమిటో తిన్నగా చెప్పండి!

జగ : అసలు దీనికంతకీ కారకురాలవు నవ్వు. నీ ఆసనా
చూసుకునేగా వాడింత ఆఘాయిత్యం చేశాడు !

శాంత : (కంగారుగా) ఆఘాయిత్య మేంచేశాడండీ ! ఉన్ !
నాకు దడొస్తోంది !

జగ : వస్తోంది ? ఇ కేముందీ ? కేసు డిస్ మిస్ !

శాంత : (రోషంతో) అంతేగాని సంగతేసిటో చెప్పరు !

జగ : అయితే విను ! నీకొడుకు పీకలోతు ప్రేమివ్వవ
హోరంలో దిగాడు.

శాంత ఏమిటి ? ఆశ్చర్యంగా) నిజమే ?

జగ : (కోపంగా నవ్వుతూ) అబ్బే, శుద్ధ ఆబద్ధం ! (జేబు
లాంచి తీసి) చదువుకో ఈ ఉత్తరం !

శాంత రావణాసురుడు కూతురు ! ఎవరె తేవం ? ప్రస్తుతం
మనవాడికి నెత్తిమీది దేవత, ఆ దేవత అందం
చూసి వీడు జనుకున్నాట్ట. జడుసుకుని వెనక్కాలే
పడ్డాట్ట ! పడి ఘాతువు కొట్టినట్టు ప్రేమి చేట్ట !
ప్రేమించి, తనగుండెకాయపట్టికెళ్ళి ఆ అమ్మాయి
పాదాలముందు పడేసి, తెలగపిండి తిన్నట్టు తినెయ్యి
మన్నాట్ట. ఆ అమ్మాయి తినేసిందట ! అదీ ఇందులో
కవి హృదయం !

శాంత ఏదో క్షుర్రతనం అయి ఉంటుందీ,

జగ : ఆ! నువ్విల్లా వెనకేసుగొస్తుంటేనే వాడ త ముందుకి
దూకాడు చివరికి పెళ్ళి చేసుకుంటానని కూడా
ప్రమాణం చేశాట్ట !

శాంత : ప్రమాణం కూడానా (నోరునొక్కుకుని) అవ్వ !
ఎంతవని చేశాడు? ఇప్పుడెల్లా? పోనీ ఆ అమ్మాయి
స్థితిగతు లేమిటో, వంశమేమిటో—

జగ : ఏమీ అక్కల్లేదు! ఆపెళ్ళికి నేను ఎంతమాత్రం
అంగీకరించ దలుచుకోలేదు! నువ్వు వాడూ కలిసి
ఏమన్నా పూహాలు పన్నుతారేమో, అసలా
సంబంధం గురించి ఈ ఇంట్లో ఇక ప్రస్తావించడానికి
వీలేదు. తెలిసిందా!

శాంత : మీమాట నేనెప్పుడైనా కాదన్నానా? కాని సుంద
రంసంగతి మీకు తెలుసుగా? వాడు సనేమిరా
అంటే —

జగ : నేను సనేమిరా అంటాను. ఆబ్బాయి అడ్డంతరంగా
వ్యవహరించి 'వంశమర్యాద మంటగలుపుతుంటే
చూస్తూ ఊరుకొడానికి నేనేమీ చేతగాని వాణ్ణి
కాదు. ఈ ఇంట్లో నేనున్నంతకాలం నామాట బరిగి
తీరాలి. నేను సు దరానికి అన్నివిధాలా యోగ్య
మైన మరో సంబంధం నిశ్చయం చేసుకోతాను.

శాంత : మరో సంబంధమా? మీకూ ఇంత పట్టుదలయితే
ఎల్లాగండీ? వాడు పెళ్ళి పిల్లని చూసుకోవద్దూ'

జగ : ఇంకా చూడ్డం ఏమిటే తాంబూలా లాచ్చుగుందుకు పెళ్ళివారిసె ఇవ్వడీ అయిదుగంటలకి రమ్మన్నాను. అంతా స్థిరపడిపోయింది

శాంత : వాడేమన్నా గొడవ పెడతాడేమో'

జగ : ఇంట్లోంచి బయటికి నడవమంటాను.

శాంత : (ఏమవు ఆవుగుంటూ) అవేం మాట్లాండి ? నిజ్జేపం లాంటి సంసారంలో ఎన్ని గొడవలొచ్చాయి? మీ పట్టుదలకి రెట్టింపు పట్టుదల వాడిదగ్గరుంది. పైగా దురుసుచునిమి కూడాను.

జగ : అయితే!

శాంత : కాస్త ఆలోచించండి ! తప్పులు క్షమించి ఆదుకో ఎలసిన కన్నతండ్రి విసిరికొడితే విసుగెత్తి వాడే ఆఘాయిత్యమేనా చేసే జన్మంతా మధ్య నేను అలోలక్షణ అని ఏడవాలి! (అని ఏడుస్తుంది.)

జగ : ఏడిసినట్టే ఉంది! వాడూ, వాడి తరపున వకాల్ నామా వుచ్చుగుని నువ్వు ఇల్లా తయారవుతారని నాకు ముందే తెలుసు. ఇంక ఆ కుళాయి కట్టేయి! మనవాడు ప్రేమించిన కమల సంబంధమే స్థిరపరుచు గొచ్చాను!

శాంత : (ఆనందంతో, కళ్లుతుడుచుగుంటూ) నిజమే! మీ రెంత మంచివార..డీ! (జగన్నాథం నవ్వుతాడు)

జగ : అవునులే! మనకి జరిగిన తాభంబట్టేగా అవతలవాడి మంచి కొలవడం!

శాంత: మీతో ఏవరూ మాట్లాడలేరు గాని, ఆ కమల చివరండి ?

జగ : సర్కిలు ఇనస్పెక్టరు విక్రమరావు లేరూ !

శాంత మొన్న ధైర్యంగా మ టల్లో దూకాడన్నారూ !

జగ : ఊ. ఆయనే ! ఆయనకి ఈ కమల ఒకత్తై కూతురు. ఆమ్మాయి బాగుంది B. A చదువుతోంది ఆ స్త్రీ ఫరవాలేదు పైగా ఆ బాబాయి చిన్నకున్నాడు. అంచేత విక్రమరావుగారిని తాంబూలాలు పుచ్చు గు దుక్కు ఈసాయంత్రమే అయిదుగంటలకివచ్చేయ్య మన్నాను. (ఉత్సాహంతో) అయిదవుతోంది !

శాంత: ఊ ! (ఆలోచించి, నిరూత్సాహంగా) చివరకి మీ రన్నీ ఇల్లాగే చేస్తారు.

జగ : ఏ ?

శాంత: నాకొక్కగా నొక్క కొడుకుగదా. వాడి పెళ్ళి విషయంలో నాప్రమేయం ఏమీలేకుండా చేస్తారా ? నేవెళ్ళి పిల్లనుచూసుకోడం. నాకు నచ్చడం, కట్నాలూ కానుకలూ మాట్లాడుకోడం ఏమీ అక్కర్లే దనుకున్నారా ! కొడుకుగారు రహస్యంగా ప్రేమించారు, తగుదునమ్మా అంటూ తండ్రిగా రెళ్ళి ఖాయపరుచు గొచ్చారు. పైగా ఇందాకణ్ణుంచీ నన్నాడిపోసుకున్నా రెండుకూ మధ్య

జగ : ఇంతావిని మళ్ళీ నవ్వు న ణ గు డు మొదలెట్టా వేమిటి ? కట్నాలూ - కానుకలూ అన్నీ లాభసాటి

గానే స్థిరపరుచుకొన్నాను. ఇక అమ్మాయి ఉంటుందీ! బంగారపు బొమ్మ! ఎట్టగా, నన్నగా, నాజాగ్గా, రెండు జడలేసుకుని.

శాంత: (అడ్డొచ్చి, చిరాగ్గా చూస్తూ) రెండు జల్లేసు గుంటుందా! అయితే మనకొద్దు.

జగ : రెండు జల్లేసుకునే అమ్మాయింటే నాకసలు ఒళ్ళుమంట సుబ్బరంగా పనిపాటా నేర్చిన పిల్లయి ఉండాలిగాని, రెండుజడలూ, పదహారు జడలూ వేసుకుని సింగు సింగుమంటూ తిరుగుతూ కూచుంటే ఇంక మనకేం చేస్తుందంటి?

జగ : బాగుంది! నీకు అభ్యక్తరమల్లా రెండుజడలేగా? పెళ్ళవగానే సినిచుట్టించెయ్యి!

శాంత: ఆనలీ సుందరం వ్యవహారం నాకేం నచ్చలేదంటి. రాసిండి చెబుతాను. మొహం వాయకొడతాను.

జగ : ఎమో! మీసాలొచ్చిన కొడుకుల్ని మిత్రుల్లా చూసుకోవడం తల్లిదండ్రులికి మంచిది.

శాంత: ఏమీ ఫరవాలేదు. ఆనలునేను కళ్ళెరచేశానటే వాడు గజాగజా వణకిపోతాడు.

జగ : ఏమీ లాభంలేదు. ఆ అమ్మాయి కళ్ళు నన్న చేసిందంటే వాడు గటగబా బలిన లేచి చక్కానాతాడు.

శాంత : నాదగ్గర చెబుతారు ఎన్నికబుద్ధేనానూ! - ఇట్లా నీ ఇష్ట మొచ్చినట్లు ప్రేమించడమేనా? మంచి చెడ్డా చూసుకోక్కర్లేదా? పెద్దవాళ్ళని అడగక్కర్లేదా! అని వాణ్ణి గట్టిగా నాలుగుచూటలు అడగలేదు! ఇంకవాడికి భయమూ, భక్తి ఎక్కణ్ణించి వస్తాయి! ఏదో సంబంధం మంచిదయిందిగనక సరిపోయింది

జగ : ఎందుకడగనూ? అడుగుదామనే నీదగ్గర తిహార్నలు వేశాను! నువ్వు మళ్ళీ మధ్యలో అడ్డంపడి అగ మన్నావంటే జాగ్రత్త! అన్నట్టు మరోటి! నేను ఈ సంబంధమే స్థిరపరుచు కొచ్చినట్లు పెళ్ళివా రొచ్చేలోపల అబ్బాయి కెంతమాత్రం తెలియ కూడదు. తెలిసిందా? రంగయ్య! రంగయ్య!

రంగ : (L F- లోంచి వచ్చి) ఏం బాబయ్యా?

జగ : లోపలికెళ్ళి మంగమ్మగార్నడిగి వేడివేడి కాఫీపట్టా!

రంగ : సీతం!

శాంత : రంగయ్యా! అబ్బాయికి పెళ్ళివా రొస్తున్నారు.

రంగ : ఏటీ? సుందరంగారికే? ఏవూరండి!

శాంత : (ఉత్సాహంతో) ఈ వూరే - సర్కిలు గారమ్మాయి! B A. పిల్ల!

రంగ : (ఆనందంతో) ఏటీ సెప్పారుగారేం?

జగ : (విసుగ్గా) చెప్పి గంటయింది! వెళ్ళి కాఫీ తీసుకురా! (రంగయ్య R. F. లోకి వెడతాడు. జగన్నాథం శాంతకేసి కోపంగా చూస్తాడు.)

శాంత : ఏ అల్లా చూస్తాకేం ?

జగ : నోట్లో నువ్వుగింజనానను! ఇప్పుడేనా సంబంధం
విషయం రహస్యంగా ఉంచవే అని చెప్పాను.

శాంత : మరిబాగుంది. వీడికి చెబుతే ఏమండి ?

జగ : వీడెళ్ళి వాడురాగానే చెప్పెయ్యడుటండీ ! అప్పుడు
నేనేమని కేకలేస్తాను !

శాంత : మరిచిపోయానండీ! (రంగయ్య కాఫీ తెస్తాడు.)

జగ : రంగయ్య ! ఈపెళ్ళి సంబంధమాట మన నుండ
కాని కేమీ తెలియకూడదు.

రంగ : అదేటిబాబయ్య! పెళ్ళి కాయమయిందన్నారుగా !

జగ : అయిందనుకో!

రంగ : అయితే ఇంకేటండీ! అబ్బాయిగారికోసం గుమ్మంలో
కాత్రాను. ఆరు రాగానే ఒక్కగుక్కలో సెప్పే
త్రాను. నవ్వుతున్న ఆబాబుని ఎత్తుగు తీసుకొత్తాను
ఇంట్లోకి !

జగ : (నవ్వుతూ) బావుంది ! (కోపంగా చూసి) వీడు-
బజారెళ్ళి ఏమన్నా తేవాలిటే

శాంత : (ముఖావంగా) అన్ని పొద్దున్నే తెచ్చాడు.

జగ : (కోపంగా నవ్వుతూ) ఉహూ ! ఒరేయి. నువ్వు
తక్షణం బజారుకెళ్ళి - బజారుకెళ్ళి గెమేక్సీను
వట్టా రూపాయి ఇదిగో! (అని, తీసి ఇస్తాడు)

రంగ : (వుచ్చగుంటూ) ఏటండదీ !

జగ : పురుగుల విషంరా ! బొజ్జింకలూ, నల్లులూ, అపీ
చావడానికి

రంగ : ఒహో అదాండి. గెమాస్కీము !

శాంత: (అయిష్టంగా చూస్తూ) ఇప్పుడెందుకండీ?

జగ : ఎందుకేమిటీ అక్కడ ఆఫీసులో బీరువాల్సిండా
పురుగుల జేరి పుస్తకాలన్నీ తగలేస్తున్నాయి.
ఎప్పటికప్పుడే చెబుదామని మర్చిపోతున్నాను.
వెళ్ళి తీసుకురా !

రంగ : సిత్తం ! (అని L. F. కేసి తిరుగుతాడు)

జగ : ఇల్లాదొడ్డిదారమ్మట వెళ్ళు! ప్రతీదానికి హాల్లోంచే
తయారవక్కర్లేదు !

రంగ : సిత్తం ! (అని R F లకి పోతాడు.)

శాంత: (వెనక్కాలే వెడుతూ) త్వరగారా ! వెళ్ళివా
రొస్తున్నారు !

జగ : (జేబులోంచి ఉత్తరంతీసి చదువుతూ, శాంత వెన
కాలే నడుస్తూ హేళనక్రింద అభినయిస్తూ) ఒక
రొక్కరు బాగా నిర్ధం చేసుకున్నాం. మనసారా
ప్రేమించుకున్నాం.

శాంత: (గబుక్కని ఆగి) చాలైద్దురా ! మీక్కూడా మతి
పోతోందేమిటి ! ఎవరేనా వింటే నవ్వురతానేనా

లేదు మనిషికి ఇన్నేళ్ళొచ్చి. పైగా ఇపడు ప్రేమట!
(అని సిగ్గు పడుతూ చిరునవ్వుతో కోప్పడుంది)

జగ : (విసుగ్గా) నీమొహంలా ఉంది ! నేను నేను చదువు
తున్నది ఈ వుత్తరం !

శాంత: (నిరాశగా) అంతేనా ?

జగ : (L. F.లో ఏదో విన్నట్టు నటించి) అదుగో పైకిలు
చప్పుడయింది ! సుందరం వచ్చాడు. నువ్వక్కడ
:- నేనిక్కడ కూచుంటాను. వాడు వచ్చే
బప్పటికి మనం కోపంతో మటమట లాడిపోతోం
డాలి తెలిసిందా ? దాంతో వాడు పిల్లి అయి
పోయి 'అడేమిటమ్మా !' అంటూ ముందు నీకేసి
తిరుగుతాడు ఆమట్టుగా నేను అడ్డమెళ్లి "ఏడిశావు
నోర్పుయి !" అని అందుకుంటాను

శాంత: (భయంగా చూస్తూ) మరి గట్టిగా కేకలెట్టకండేం ?
వాడలే దురుసుమనిషి !

జగ , అల్లానేలే. వస్తున్నాడు !

(జగవ్వాధం, శాంతి కింగారుగామని L F కేసి కోపంగాచూస్తూ
టారు. సుందరంవచ్చి, వీళ్ళెవరూ గమనించకుండా ఉత్సాహంగా మని
రాగం తీసుకుంటూ M. B. లోకి చక్కాపోతాడు. జగవ్వాధం తెల్ల
బోతాడు శాంత నవ్వాపుకుంటుంది. అదిచూచి జగవ్వాధం కోపంతో
పోరాంగిస్తూ లేచి)

జగ : సుందరం ! సుందరం !

సుంద : (M. B. లోంచి వచ్చి. యథాలాభంగా) ఏం
నాన్నా !

జగ : (ఎదిగాచూసి) నువ్వు ఆవకాశ మిస్తే రెండు మాటలు మాట్లాడతాను!

సుద : అదేమిటి నాన్నా, అట్లా అంటున్నారు!

జగ : మా ఇద్దరి అవసరమూ నీకు ఇంక పూర్తిగా అనవసరమని తేల్చేశావు, గనక !

సుంద : (తెల్లబోతూ) నేనా

టగ : ఆ! అక్షరాలా నువ్వే! తల్లిదండ్రులికి కొడుకుమీద ఎంత మమకారం ఉంటుందో, ఎన్ని ఆశలుంటాయో, తండ్రి అయ్యేదాకా ఏకొడుక్కీ తెలిసిరాదు. కాని చదువు సంస్కారమూ కలవాడివికదా, కొంతేనా ఊహించుకో లేవూ? ఊహించుకున్నా కనీసం మా ఇష్టా యిష్టాలు గుర్తించవలసిన గౌరవానికి కూడా మేం తగమనుకున్నావా! ఏమిటనలు నీఉద్దేశం !

సుంద : (ఏమీ అర్థంకాక, తల్లివైపు తిరిగి) ఏమిటమ్మా ఇది !

కాంత : అది కాదురామరీ! (అని ప్రారంభించి జగన్నాథం కోపం చూసి ఆగిపోతుంది)

జగ : నేను నిన్నడిగాను. నిజం చెప్పగలిగిన ధైర్యంఉంటే నాకు చెప్ప.

సుంద : మీరడిగే దేమిటో నాకు అర్థం అవటంలేదు, అయినా మీ కిష్టంలేదీ, కష్టంకలిగించేదీ, ఏపనీ ఎప్పుడూ నేను చెయ్యలేదు.

జగ : (యీనడింపుగా) ఒక్కముక్కలో కొట్టేశాను !

సుంద : పోనీ మీరు చెప్పండి నాన్నా ! నేనే తప్పు చేశాను !

జగ : అయితే నే నడిగిన వాటికి దొంగతిరుగుల్లు, తిరక్కుండా, అబద్ధమాడకుండా నిజంచెబుతావు !

సుంద : చెబుతాను.

జగ : మన వంశానికి ఏమన్నా గౌరవప్రతిష్ఠ లున్నాయా !

సుంద : ఉన్నాయి

జగ : ఆ గౌరవ ప్రతిష్ఠలు నిలబెట్టవలసిన సమిష్టి బాధ్యత మనందరిమీదా ఉందా !

సుంద : ఉంది.

జగ : అందులో నే నెక్కువ బాధ్యత వహించానంటావా, లేదంటావా !

సుంద : లేదనేటంత నీచుణ్ణికాదు నాన్నా, నేను !

జగ : ఫరవాలేదులే ! ఏవిషయంలోనైనా బాధ్యత ఎక్కువ వహించిన వాళ్ళకి హక్కులుగూడా ఎక్కువ ఉండడం న్యాయమేనా !

సుంద : న్యాయ మేమిటి నాన్నా, ఉడితీరాలి.

జగ : ఎలాంటప్పుడు, ఈ వంశ విస్తరణ విషయంలో స్వతంత్రంగా, నిరంకుశంగా వ్యవహరించడానికి నీకు ఒక్కడికీ పూర్తిహక్కు ఉందా !

సుంద : లేదు !

జగ : లేదని తెలిసికూడా ఆహాక్కు నువ్వెందుకు వుచ్చు
కున్నావు ' మమ్మల్ని విస్మరించి, స్వతంత్రించి శాశ్వ
చేసుకు టానని ప్రమాణం ఎందుకు చేశావు !

సుంద : పెళ్ళా ' ప్రమాణమా ' (తెల్లబోతాడు)

జగ : అవునురా. కమలకి !

సుంద : (హడలిపోయి) కమలా !

శాంత : మరేరా. నర్మిలుగా రమ్మాయి !

సుంద : (నమ్మలేనట్టు చూస్తూ) మీకెలా తెలుసూ !

జగ : (శాంతతో) నువ్వు నోర్చుయి. (సుందరంతో)
ఎవరూ ఈ కమల !

సుంద : కమలనాన్నా ! (తబ్బిబ్బయిపోయి) అదే ! విక్రమ
రావుగారి అమ్మాయి.

జగ : నువ్వు ప్రేమించావా !

సుంద : (ఆశ్చర్యంగా చూస్తూ) మరే నాన్నా !

జగ : (గంభీరంగా) ఎందుకు ప్రేమించావు !

సుంద : (తెల్లబోయి) ఎందుకా !

జగ (దగ్గరగా వస్తూ) ఏం ! అలా తెల్ల బోతావేం !
ప్రేమించి పెళ్ళి చేసుకోకుండా బతకలేనని ఎలా
నిర్ణయించుకున్నావు ' నిర్ణయించుకుని పెళ్ళి చేసు
కుంటానని ఏ ధీమాతో స్వతంత్రించి ప్రమాణం
చేశావు ! అసలు మేం యిద్దరం బ్రతికున్న సంగతి
మరచిపోయావా ! అనవసరం అని తేల్చుకున్నావా.

ఏం మాట్లాడవేం! (అంటూ ఆధూకుడులోనే మస్య నున్న శాంతతో)-your honour! ఒహోసువ్వా! నువ్వు మళ్ళీ ఎందుకు లేచావు! మాట్లాడొద్దని చెప్పలే

శాంత (ఉక్కు రోవంతో) మీరన్ని ప్రశ్నలూ ఒక్క సారే అడిగేస్తూంటే వాడు సమాధానం ఎలా చెబుతాడు!

జగ : అదా నీరూలింగు! ఏమీ కష్టంలేదు. వీటన్నిటికీ ఒకటే సమాధానం. వెజ్టిమొహం వెయ్యడం నువ్వుకూడా వేసుకుని అలాకూచో.

సుంద : క్షమించండి నాన్నా. ఏరోజు కారోజే మీతో చెబుదామనుకుంటున్నాను. గాని అవకాశం చిక్కటలేదు.

జగ : ఈ శవభిషలేం నాదగ్గర పనికిరావు. నువ్వు హద్దు మీరి వ్యవహరించావా లేదా!

సుంద : మీరుకూడా పూర్తిగా అంగీకరిస్తావని ఆశించాను,

జగ : (బింకంగా)నువ్వు హద్దుమీరివ్యవహరి చావాలేదా.

సుంద : ఇది నాజీవిత సమస్య నాన్నా!

జగ : (శృలంగా, మొండిగా) నువ్వు హద్దుమీరి వ్యవహరించావా లేదా!

సుంద : వ్యవహరించాను.

జగ : అందుకనే చెబుతున్నాను. నేనీ పెళ్ళికి అంగీకరించను.

సుంద : నాన్నా ! మరోసారి ఆలోచించండి. నేనూ కమలా మనసారా ప్రేమించుకున్నాం. పెళ్ళి చేసుకుంటానని ప్రమాణం కూడా చేశాను.

జగ : నీకేం భయంలేదు. ఏ వస్తువు మీదేనా హక్కు ఇచ్చేవాడికే లేకపోతే పుచ్చుకునేవాడికి ఎక్కణ్ణుంచి వస్తుంది ? Scale of goods Act. కర్తకే హక్కులేని ప్రమాణం భూమ్మీద ఏ కోర్టులోనూ చెల్లదు

సుంద : నామాట వినండి, నాన్నా !

జగ : పాయింటు లేకుండా వాదించకు, సుందరం! ఇంక ఆ గొడవ ఒకటిలేయి. నేను మరో సంబంధం నిశ్చయం చేసుకొచ్చాను

సుంద : (దెబ్బ తిన్నట్లు చూస్తూ) నాన్నా ! మరో సంబంధమా ?

జగ : అవును ! సంబంధం అన్నివిధాలా యోగ్యమైంది. ఆస్తిపాస్తులుండీ, చదువు సంస్కారమూ కలిగి, అంద చందాలతో నిండినపిల్ల, తా.బూలాలు పుచ్చుకుందుకు పెళ్ళివారిని ఇప్పుడే అయిదుగంటలకి రమ్మన్నాను.

సుంద : వీళ్లేదు, నాన్నా ! నాకమలకి నేను ద్రోహం చెయ్యలేను. ఈ పెళ్ళి చేసుకోడానికి నేనెంతమాత్రం అంగీకరించను.

జగ : అయితే నీకమలకోసం కన్న తల్లిదండ్రులకి కూడా ద్రోహం చెయ్యటానికి సిద్ధపడతావన్న మాట !

సుంద : అంతమాట అనకండి నాన్నా ! మీరిద్దరూ నాకు దైవసమానులు. కమల నాప్రాణం ! ఏమిటమ్మా ఇదంతా ?

శాంత : (తోసుగొస్తున్న బాధ ఆపుకోలేక) బాధపడకు సుందరం ! (భర్తతో ప్రార్థిస్తున్నట్టు) ఏమండీ !

జగ : నువ్వేంమాట్లాడానికి వీల్లేదు !

శాంత : (ఏడుస్తూ) నేనింక ఊరుకోలేను !

జగ : అయితే వెంటనే లోపలికెళ్ళు ! వెళ్ళు ! (శాంత భర్తవెళ్ళు రోవంతో చూచి R F లోకి వెళ్ళి పోతుంది) ఆలోచించుకో సుందరం ! అవతల పెద్ద మనిషికి మాటిచ్చాను. నాగౌరవమర్పాదలనీ, నీ ప్రేమ వ్యవహారాలనీ తూచుకు చూసుకో ! తేల్చుకుచెప్పు !

సుంద : పోనీ ఈ సరిబంధం విషయం నాతో ముందుగా చెప్పకపోయారా ?

జగ : నువ్వేమన్నా ముందుగా నాతో చెప్పావు, కనకనా ? ఎదో కాలేజీకి వెడుతున్నావు, బుద్ధిగా చదువుకుంటున్నా వసుకున్నాను గాని, మధ్యలో మిళాయి దుకాణం పెట్టావని నాకేం తెలుసు ! జరిగిందేదో జరిగిపోయింది. అదంతా మరిచిపో !

ఇహనో ఉప్పుడో పెళ్ళి వారొచ్చే సమయంకూడా సమీపించింది నాగారవం నిలబెట్టవల్సివున్నావో, గోరీ కట్టెయ్య వల్సివున్నావో నిర్ణయం చుకో ! నా నిర్ణయమాత్రం మారదు, తోపల పనుంది. అయిదు నిమిషాల్లో వస్తాను (అని విసురుగా R F. లోకి వెళతాడు)

రంగ : (చేత్తో పొట్లం వుచ్చుకుని L F లోంచి వస్తూ, ఉత్సాహంగా) వచ్చారా, బాబయ్యా!

(సుందరం ఖన్నుడై R F లోకి మాన్తూ ఉండిపోయి, నిట్టూర్చి, ఆశోకంతో L F వరకూ వడిచి ఆపోయి ఆలోచించి వెనక్కి తిరిగి పోఫానైపు వస్తూ “చివరకి ఎల్లా అయింది నా బతుకు!” అనుకుని కోటు తీసేసి విరక్తితో పోఫాలో గిరట వేసి, పోఫాలో కూలబడింది. బరువుగా, భారంగా చేతుల్లో ముహం దాసుకుని మధవపడతాడు.

సుంద : ఏమిటది, రంగయ్య !

రంగ : ఇవమండి !

సుంద : (ఆశ్చర్యంగా) ఆ ! విషయా !

రంగ : (విసుద్గా) ఆ అయ్యగారికి పని నేకపోతేసరి! శుభ మాఅంటూ వురుగులవిషం తేమ్మన్నారూ (అంటూ ఆ పొట్లం రేడియో బల్లమీద ఉంచేసి, నవ్వుతూ ఆనందంతో) ఆది సతేగాని, తమరింకా ఇట్లా కూరున్నా తేర్చి?

రంగ : ఇదేటండీ ! తాంబూలా లుచ్చుగుందుకు పెళ్ళివా
 రొత్తూంటే పెళ్ళికొడుకుగారు ఎల్లా ఉండాలి
 చాళలా సోకు నేనుకొని వాల్ రైట్ నెంబరు వన్ లా
 ఉండాలి ! రండి.

సుంద : (తాదగా) నేనంటే నీకూ ఇంత వేళకోళంగా
 ఉందా రంగయ్యా !

రంగ : అబ్బా ! ఈసిగ్గు, నీటపటలూ చదువుకున్న రాశ్శక్తి
 సామాన్యమే ! కానండి అబ్బాయిగారు ! ఇంక
 మీపైకిలికి దీపం నేకపోయినా ఇబ్బంది నేదు.

సుంద : (గట్టిగా) రంగయ్యా !

రంగ : (హడలిపోయి) ఏటండీ !

సుంద : (కోపంగా లేచి) వాగుడు కట్టిపెట్టి నోరు మూసు
 కుని లోపలికెళ్ళు)

[రంగయ్య తెల్లబోయి చూసి ఏమీ అర్థమక R. F. లోకి
 పోతాడు. సూదరం పసుగత్తిపోయినట్లు చూసి M. B. కైపు విసురుగా
 తిరిగి, రేడియో బల్లమిడున్న విమంపాట్ల దగ్గర ఆగిపోతాడు. బల్లనినమి
 పించి ఆపాట్లం తీసి, తీక్షణంగా చూస్తూ ఆలోచిస్తాడు. నిట్టూర్పు, తల
 వకించి పాట్లం రేడియో బల్లమిడ ఉంచేస్తాడు. రంగయ్య సావర్ణతో
 నాలుగు కాఫీ కప్పులు నిండుగా ఉన్న కాఫీపాట్ ఒకటేలోఉంచినట్లు
 గాస్తాడు]

సుంద : ఇదంతా ఎవరికీ, రంగయ్యా !

రంగ : (ముభావంగా) పెళ్ళోరికండి !

సుంద : నాన్నగారేం చేస్తున్నారు ?

రంగ : మేడమీద కెళ్ళారా !

సుంద : అమ్మగారూ !

రంగ : ఆరూపం! ఆదేటోగాని అమ్మగారొక్కయ్యకదుత్తే
అయ్యగారు కస్తుచుటన్నారంకి!

సుంద : (కోపంతో) ఊహా! తమరిమాట నెగ్గి చుగు
తీర్తారన్నమాట! సరే! ఒరేయి నవ్వు వీధులో
కూచుని ఎవరేనా వస్తూంటే చెప్పు!

రంగ : అమ్మగారు పిలుస్తారా !

సుంద : (కోపంతో) దన్నులంతా వాళ్ళకే చెయ్యరా ! ఈ
ఒక్కసారీ నామాట విను ఇంకెప్పుడూ ఏమీ
అడగను.

రంగ : మాటంటేనే అంత కోపం ఎందుకా ! ఎదుతున్నా
నుగా. (L F లోకి వెళతాడు.)

[సుందరం గలగలగా రేడియోబల్లదగ్గరికి వెళ్ళి అబొట్లం తీసుకునివచ్చి
నెర్వస్ గ ఇప్పి, రెండు మూడు చెమిచాలు ఓకప్పుతో వేస్తాడు. మళ్ళీ
మరొకరెండు చెమిచాలు వేస్తాడు బొట్లం మళ్ళీ యథాప్రకారం కట్టేసి.
రేడియోబల్లమీద పెట్టేసివచ్చి నిశ్చయించుకున్నట్లుచూస్తూ, ఆకప్పు సాగు
తో సహా తీసి చేత్తో పట్టుకుని మళ్ళీ ఆలోచన వెనక్కు రేడియోబల్లకేసి
వదుస్తాడు. రంగయ్య L, F లోంచి తొందరగా వస్తాడు సుందరం కప్పు
సాగును హడావుడిగా రేడియోమీద ఉంచేసి రంగయ్య అది నవదళం దా
నుంచుంటాడు]

సుంద : (నెర్వస్గా నవ్వుతూ) ఏం రంగయ్యా ?

రంగ : అర్జునుగా మాట్లాడాల్సింది. తమకోసం ఎవరో అమ్మాయిగా రొచ్చారు.

సుంద : (విసుక్తా) ఎవరా అమ్మాయి !

రంగ : ఎవరో కమలమ్మగార్తండి !

సుంద : (ఉత్సాహంతో) కమలా ! (అని రంగయ్యని పక్కకి నెట్టి L. F తోకి తొ దరగా వెడతాడు)

[R. F తొంది జగన్నాథం. కాంత వస్తాడు]

జగ : అబ్బాయి ఏడిరా ?

రంగ : ఎవరో అమ్మాయిగారొత్తె ఇప్పుడే ఈధులో కెల్లా రండి.

జగ : అమ్మాయా ?

రంగ : మరేనండి. కమలమ్మగారంట !

కాంత : ఏమిటీ ! కోడలుపిల్లే! చూశాకా, మామగారికంటే నాలుగాకులు ఎక్కువే చదివింది కోడలు !

రంగ : ఏటీ? ఈఅమ్మాయిగారే పెళ్ళికూతురు ?

జగ : (విసుక్తా) ఆ! సమయాని కొచ్చి స్వారస్యం కాస్తా వెడగొట్టింది ఒకేయి! నోరు తేలేసుగుని అల్లా సుంచోకపోతే ఆరే అక్కణ్ణించి తీసెయ్యకూడదూ! సలుగురూ వచ్చినప్పుడు అడ్డంగా పెట్టద్దని చెప్పలే ?

[L. F తొంది 'జగన్నాథంగానూ! జగన్నాథంగానూ' అని తేలు విసిస్తాయి]

అదురో పెళ్ళి వారొచ్చినట్టున్నారు. సమయానికి హాల్లో ఒక్కరూ ఉండదు. వెళ్ళి లాపలికి తీసుకురా, రంగయ్యా! కాంత ; ఒలేయి. నువ్వాపనిచూడు! మీరెళ్ళి తీసుకురండి !

X : (చురచుర చూస్తూ) పెళ్ళికొడుకు తల్లికదూ! ఇహ మొదలు! (తొందరగా L. F లోకి వెడతాడు.)

కా.త: (రంగయ్య పై రేడియో బల్లమీద పెట్టాడు) ఆ పొట్లమేమిటి రంగయ్యా!

రంగ : ఇదాండి. పురుగుల ఇవను డి!

కాంత: ఖర్మ! మతిలేకపోతేసరి. అవి షట్టికెళ్ళి వారి ఆఫీసు గదిలో పారెయి. ఏగుమస్తావో తింటాడు. తీరి పోతుంది.

(రంగయ్య పొట్లం తీసుకుని M. B. లోకి వెడతాడు. కాంత చీర వస్త్రాల తానాహంతో కట్టుకుంటుంది L.F. లోంచి జగన్నాథం పక్కలు ఇకానెప్పటి విక్రమరావు వేదాంత జ్ఞానశ్రీ ప్రవేశిస్తారు.

జగ : (వారికి కుర్చీలు చూపిస్తూ) దయచేయండి. ఏమేవ్! మనవియ్యంకులు విక్రమరావుగారు! (విక్రమరావు నమస్కరిస్తాడు)

కాంత: అలానా? నమస్కారమండి.

జగ : (జ్ఞానశ్రీవైపు చూపిస్తూ) వీరు!

విక్ర : మా మామగారు! జ్ఞానశ్రీగారు.

జగ : (ఆశ్చర్యంగా) ఏమిటి! సాక్షాత్తు ఆ జ్ఞానశ్రీగారే! దయచేయండి. ఇన్నాళ్ళూ తమ అమూల్యనే దాంత రచనలు పారాయణ చేసుకోవడమేగాని తమర్ని దర్శనం చేసుకునే అదృష్టం కలుగలేదు. ఈవాళ తమరాకతో మా ఇల్లు నిజంగా పావన మయింది. (జగన్నాథం, కాంత నమస్కరిస్తారు)

జ్ఞాన : చాలాకృతజ్ఞుణ్ణి! (నమస్కరిస్తాడు. అంతా కూచుంటాడు)

జగ : ఎంతమాట. (శాంతతో) వారెవరో తెలుసా! మన దేశానికి విజ్ఞానదీపం అని ప్రఖ్యాతి చెందినవారు. వేదా త పరిజ్ఞానంలో అద్వితీయు లనిపి చుగున్నవారు.

శాంత: అలానా? మనసు దర నిజ గా అదృష్టవంతుడ డీ!

జగ : ఇ కాన, దేహమా! అన్నట్లు భగవద్గీతావాఖ్యానం తరువాత మళ్ళీ తమరేమైనా రాశారా?

జ్ఞాన : రచనకూడా ఒక వ్యవసమే! అలవాటుపడ్డ చేతికి చెయ్యాడుతున్నంతనేపూ ఆట విడుపు ఉండదు. అంతా భగవత్సంకల్పం ఈమధ్యనే ఉపనితార్థమనే రచన పూర్తిచేశాను ఆచ్యపుతోంది.

జగ : ఉపనితార్థమే! చాలాబాగుంది.

శాంత; రంగయ్యా! కాఫీలు తీసుకురా.

జ్ఞాన : ఈమధ్య జరిగిన ఘోర అగ్నిప్రమాదంలో మా అల్లుడు చూపెట్టిన ధైర్యసాహసాలకి నేను కేవలం ముగ్ధుణ్ణయి, పండితుణ్ణి మాత్రమే గనక, ఈ గ్రంథాన్ని ఆతనికి అంకితం ఇయ్యదలచాను.

జగ : తప్పకుండా ఇవ్వవలసిందే.

విక్ర : ఆ! మంటల్లో దూకడంకూడా ఒక ఘనకార్యమే? ఇట్లాంటివి మేం ఉద్యోగంలో నిత్యకృత్యాలు.

శాంత: (ఆశ్చర్యంతో) ఏమిటి? నిత్యైవైత్యలా?

విక్ర : అక్కగారు ఈమాత్రానికే ఆశ్చర్యపడుతున్నారు.
నేను మిలటరీలో పనిచేసిన రైజ్ శిల్పిలానూ ప్రవీ
రోజూ రెండు చెవుల్లోంచి తుపాకి గుళ్ళు ఊరికే
దూసుకుపోయేవి. కత్తులు తెగ గీసుకుపోయేవి.

శాంత: అబ్బ! ఇంక చెప్పకండి. నాకు భయమేముంది!
(అంతా నవ్వుతారు)

జగ : ఒరేయి రంగయ్య!

రంగ : (M. B. లోంచి) బాబయ్య!

జగ : ఏంజేస్తున్నావురా? కాఫీలు ఇయ్యి!

రంగ : సిత్రం!

జగ : (ఉత్సాహంతో) ఊ! బావగారు తాంబూలంతో
ఆయుధాలుకుని బయల్దేరాకేమిటి!

విక్ర : ఇదా! (నవ్వి) బజారులోపని చూసుకుని మామ
గారు స్టేషనుకొచ్చారు. ఇద్దరం ఇంటికెళ్ళి సక్ర
మంగా వడ్డాం అనుకుంటుంటే ఇంతలో ఏక్సిడెంటుని
ఫోను వచ్చింది. దాంతో ఆలస్యమయి పోయింది.
అంచేత ఇల్లానే చక్కావచ్చాం.

జగ : ఏక్సిడెంటే ఏమిటదీ! (రంగయ్య పాట్ లో కాఫీ
ట్రేలో ఉన్న మూడు కప్స్ లలోనూ పోస్తు టాను)

విక్ర : ఆ! ఎవడో కుర్రాడినించి తెలుగులో చెప్పింది.

జగ : రామ, రామ !

శాంత: పోనీ ఆకుర్రాడు బతిగాడండీ పాపం !

జగ : ఇంకా బతకడమేమిటే ? మీదనుంచి వెళ్ళింది.
చంటిపిల్లాడి పైకిలనుకుంటున్నా వేమిటి ! దారుణ
మైన లారీ !

శాంత: చావులు ఎంత విచిత్రంగా ఉన్నాయి. ఈరోజులలో!

(వాణిగో కప్పకోసం తటపటాయించి, రంగయ్య కడియో
మీదన్న కప్ప సాసరు ప్రేలో పెడుతూంటాడు.)

జగ : (విసుగ్గా) ఏరా !

రంగ : ఇదిగోనండి ! (అని కంగారుగా ఆ కప్పలోగూడా
కాఫీ పోస్తాడు. చెమచాలతో సుబ్బరంగా కలుపు
తాడు)

విక్ర : అనలు విచిత్ర మేమిటంటే, ఆకుర్రాడు బతిగాడు.

శాంత: (ఆశ్చర్యంతో) ఏమిటి !

జగ : What ?

విక్ర : పైగా లారీలో ఉన్న డ్రై) వరు గుండె అగి చచ్చి
పోయాడు.

శాంత: అయ్యో !

జగ : చాలావిచిత్రంగాఉండే! లారీక్రింద పడ్డవాడు ప్రాతికి
నిజ్జేపంలా లారీలో కూచున్నవాడు పోవటమేమిటి !

(రంగయ్య ప్రే తినుతనచ్చి నిద్రపడతాడు.)

జ్ఞాన : చూపుపడలేగాని మృత్యువు కీ టుతో పనే
ముదండి జనన - మరణములు జనులకు నిక్కము.
అడివిలో నున్న. ఆలయంబుననున్న !

జగ : వంచకగా శలవిచ్చారు! ఎవరికి ఎప్పుడు ఋణం తీరిపోతుందో ఎవరు చెప్పగలరు! కాఫీ ఇవ్వరా! (కాఫీలు అంతా అందుకుంటారు)

జ్ఞాన : బాధపడవలసింది దాన్నిగురి చికాదు. ఈ ఋణం ఎంత పెంద్రాళే తీరిపోతుందా అని. పాపపంకిలం కదండీ ఈ ప్రపంచకం విముక్తుడైనవాడే ధన్యుడు.

“సంస్కృత్యతే స ఉత్తానన్ మ్రియమాణః పామ్పనో విజహాతి” అని ఉపనిషత్తులు ఘోషిస్తున్నాయి. (అని కొంచెం తాగుతాడు)

శాంత: (కొంచెం చప్పరించి) అల్లానాండి! అయితే ఈ మనుషులకి మృత్యువలె ఇంకాభయం దేనికండీ!

జ్ఞాన : (కొంచెం చప్పరించి) అజ్ఞానమండీ, అజ్ఞానం! మృత్యువుచేసే పనేమిటి చెప్పం! దేహాన్నుంచి, ఆత్మను వేరుచేస్తుంది, ఇహానికి మనకీ అనుబంధాన్ని అంతరింపచేస్తుంది బ్రహ్మరుద్రులైనా దాని దారికి అడ్డులేరు. అయినాసకే ఈ దేహాన్ని సమ్మకుని ఇహాన్ని ఆసుకుని మనకీ మనమే పొదిగి పెంచుకున్న ఐహికబంధాలు మనలో శాశ్వతత్వాన్ని ప్రేరేపిస్తాయి కాని అశాశ్వతమయి తీరుతుందని అనుభవం మనకీ సిద్ధాంతీకరిస్తోంది. అప్పుడే మనస్సు మధనపడుతుంది. బంధాలను తెంచుకోలేక, మృత్యువుని ఎదుర్కోలేక చివరకి

భయానికి బానిసయిపోతుంది, కాని, అనుభవాన్ని ఆధారంగాచేసుకుని, విద్యని పనిముట్టుగా ఉపయోగించుకుని అర్థంలేని ఈ ఐహికబంధాలను మనకి మనమే తృప్తిచేసుకున్నాడు మనకీమృత్యువంటే భయంకాదు, ఖాతరే ఉండదు ! (చప్పరిచి మొహం చిట్లించి) కొంచెం పంచదార వెయ్యి నాయనా !

జగ : (రంగయ్య ప్రేలో పంచదార కప్ప చెమిచా జ్ఞానశ్రీకి అందించాక ఏపనీ తిన్నగా చెయ్యవు ! (అని విసుక్కుంటూ తనూకూడా పంచదారకలుపు కుంటాడు.)

విక్ర : మృత్యువు గురించి మేమంత ఆలోచించలేదు గాని మనకి స్వతహాగా మృత్యువంటే తెగ నిర్లక్ష్యం! ఎంచేతంటే, మృత్యువుకీ మాకూ ప్రతీరోజూ ముఖాముఖి ఓచిన్న మీటింగవుతూనే ఉంటుంది. అంతేకాదు. చివరికి ఈ మృత్యువుకి కూడా మేమంటే భయమేటి చెప్పా అని విసుగేసుకొస్తోంది! (అని కాఫీ చప్పరిస్తాడు)

జ్ఞాన : (కాఫీ మళ్ళీ పీల్చి) యోధులకి ఆధికారం ఉగు పాలతో వస్తుంది !

జగ : (హు దాగా, తలపంకించి, చిరునవ్వుతో) అదేం చిత్రమోగాని నాకూ మృత్యువంటే మహా నిర్లక్ష్యం సుమాండి ! నిండైన జీవితాన్ని అనుభవించే శాను. గృహస్థాశ్రమ ధర్మాలను అనుసరించి ఆవరించవలసిందంతా చేశాను ఫలితం గురించి అసలు నేనెప్పుడూ ఆలోచించను !

జ్ఞాన : చాలాబాగుంది. కర్మణ్యే వ్యాధికారస్తే మాఫలేషు కదాచన !

జగ : చిత్తం ! ఇంక నాకు కావలసిందేముంది, చెప్పండి ?
“సీత్యం వచ్చినప్పుడు రా!” అని మృత్యువుకి కాలదోషం లేని నోటీసు ఒకటిచ్చేసి కూచున్నాను.

శాంత : ఆ మాటకొస్తే ఐహికబంధాలూ, పాపంచిక చిత్తలూ మగవాళ్ళకంటా ఆడవాళ్ళకే చాలతక్కువ !

జగ : ఆ మాటమాత్రం ఉంది చూశారూ, అది ఒప్పుకోడానికి ఎంతమాత్రమూ వీలేదు ! ఒకసారి ఈ మనిషే వజ్రాల వడ్డాణం కావాలని మూడు రోజులు ఉపోవాసంచేసి మరీ సాధించింది !

శాంత : (చిరుకోపంతో) చాలైద్దురూ ! జీవితానికల్లా నే నడిగింది అదొక్కటేగా ! పైగా ఇల్లా మొదలెడితేనే పెట్టికోడానికి కూడా విసుగేసుగొచ్చి పెట్టిలోనే పడేశాను. అయినా, అవేమన్నా ఆకలితీరుస్తాయా, కన్నుమూశాక కూడా వస్తాయా ఏమిటో ! ఆస

లిప్పుడు అబ్బాయికి అన్నివిధాలా తగిన సంబంధం వచ్చిందా, ఇంక నాకే బ్రాంతిలేదు ! మత్తెడువుగా మాత్రం ఈ తనువు చాలిస్తే చాలని ముక్కోటి దేవతలకీ మొక్కుతున్నాను అంతే !

(కాపీతాగదానికి బాగుండలేదన్నట్లు మొహంపెట్టి రంగయ్యతో కిక్కిరిస్తూ చూచి కాపీతాగదానిని చూసింది)

జాన : అంతేనండి ! జీని పరమార్థం తెలుసు గున్నాక “దేహమే నాటి కాణాచి దాగిమీద తీపి కొరగాదు” అని పించి తీర్చుంది. శుద్ధ పామరత్వంగాని మన మెంత, తను వెంతండి ! ఇది ఉత్తరీతి బుడగ కదండి ! తేల్తాం, పేల్తాం ! అంతే ! - “కలుములు నిత్యంబుకావు. మెరపు మెరయురీతి. మేఘం బులల్ల బుద్బుదంబుల భంగి వావును చెడి !”

జగ : ఆహా ! - జ్ఞానశ్రీగారా ! మీరు మా ఇంట్లో ఉండి పోకూడదూ !

జ్ఞాన : ఎందుకూ !

రంగ : తమరి పురాణం అత్తమానం ఇనచ్చుగదా అని ! - (అంతా నవ్వుతారు)

జగ : పురాణమేమిటా, నీ మొహం ! - ఈ కప్పలు తీసేయి !

రంగ : చిత్రం ! (జ్ఞానశ్రీతో) నాకేటి తెల్లది అయ్యగారి అభిప్రాయం మాటలకి అర్థాలు పూర్తిగా తెలవక పోయినా మొత్తమ్మీద సంగతే ఏదో నాగ్నానండి

జగ : (హేళనగా) ఆ, ఆ! అల్లాగ లాగే. ఒకసారి నా ప్రాణం మీదికి తెచ్చాడు.

రంగ : (కప్పులుతీస్తూ) ఉండండయ్యగారూ! (జ్ఞానశ్రీతో) నానో సిన్నసంగతి సెప్పనాండి!

జ్ఞాన : అవశ్యం చెప్ప ఏమిటది?

రంగ : వేదాంతంకన్నా దైర్యంకన్నా, తెలివితేటలుకన్నా సివరికి భక్తికన్నా దరిద్రం గొప్పదండి!

జ్ఞాన : చాలా కచ్చితంగా చెబుతున్నావే!

రంగ : సిత్రం! ఎంత వేదాంతం తెలిసినా, ఎంత ధైర్యం ఉన్నా, ఎన్ని తెలివితేటలున్నా, ఎంతభక్తివున్నా బ్రతుకుమీద ఆశ మాత్రం పూర్తిగా పోదండి. కాని దరిద్రం మాత్రం దండిగాఉంటే, జాబయ్య! నుడిసికీ బ్రతుకుమీద ఆశ నత్తెప్పమానికంగా ఎటనే పోద్ది!

[ఒక్కక్షణం ఒకరికేసి ఒకరు చూసుకుంటారు]

జగ : ఆరి వీడి శిఖారగా! వీడు చెప్పిందాంటో కొంత పాయింటు ఉందండోయి!

జ్ఞాన : లేదండి జగన్నాథంగారూ! నానాబాధలుపడుతూ విముక్తి కోరేవాడికీ, నకలసుఖాలూ అనుభవిస్తూ విముక్తి అర్థించేవాడికీ తేడాలేదూ! అతేకాదు దారిద్ర్య, బాధా జాలాక్షరాలు, వేదాంతం, విజ్ఞానం శిలాక్షరాలు!

జగ : అదీ పొయ్యి పుడవోయి !

(L. F. లోంచి మందరిం శత్రుహం గా కస్తాడు.)

శాంత అడుగో. మందరం వచ్చాడు !

జ్ఞాన : ఇతనే నేమిటీ; మన కమలానాథుడు !

జగ : (ఉత్సాహంగా) ఒరేయి మందరం ! వా రె వ రో తెలుసా ? జ్ఞానశ్రీగారు ! మీ మామగారికి మావ గారు !

సుంద : (ఉత్సాహంగా) సు ప్రీం కోర్ట్ న్నమాట ! నమ స్కారమ డి !

జగ : సంతోషించాం గాని, ఇంత ఆలస్యం చేశావేం ?

సుంద : ఆ ! ఎవరో స్నేహితు డొస్తేను.

జగ : నాకు తెలుసురా ఎవరోచ్చారోనూ !

సుంద : అదీ తెలిసి దీ ! కాని, నాన్నా ! మీ రెం త నాటకం ఆడావు !

జగ : ఏమనుకున్నావు మరీ ? నీ గూడు గు తా ణీలు నా దగ్గర పనికొస్తాయిరా !

సుంద : అమ్మకూడా ఆలాగే నిలబడ్డాప్పటికి నిజం అనుకుని నేను చాలా బాధపడిపోయాను.

శాంత : (బాధగా) చూశారా ? (సుందరంతో) ఏంచెయ్య నురా ? మన లెక్కేమన్నా ఉంటేగా ! ఆయనకి ఎంతతొస్తే అంతే !

జ్ఞాన : ఏమన్నా న్యవిషయమా?

జగ : అదేంకాదు. మంచి తమాషా జరిగింది. జాగ్రత్తగా విసండి! (ఉత్సాహంతో) ఊ! బాధపడి చివరికి ఏమాతొచించావురా?

సుంద : ఆలోచనేముంది నాన్నా! సర్వనాశనం అయిపోయా ననుకున్నాను. చివరికి నామీదకే అసహ్యమేసి! (అని తేడియో బల్లవైపు చూసి కప్పు, సాసరూ కనపడకపోగా నోరు తెరుచుకుని నిలబడిపోతాడు.)

జగ : ఊ! అసహ్యమేసి? ఏంజేశావు? (అని ఉత్సాహంగా చూస్తాడు.)

సుంద : (బిగుచుకుపోయి) రంగయ్యా! బల్లమీద కప్పు సాసరూ ఏమయ్యాయి!

జగ : అబ్బో, మాట మార్చకుండా చెప్పవోయి! నే చెప్పలా ఏదేదో దూడేసి ఉంటాడు.

సుంద : (కంగారుగా, భయంగా) మీరుండండి నాన్నా! రంగయ్యా! అక్కడ కప్పించేశావు!

రంగ : (కంగారుగా) అక్కడిదేరాడి?

సుంద : అదేరా ఏంజేశావు?

రంగ : కాఫీపోసి ఆ రెవరికో ఇచ్చానండి!

సుంద : (హడలిపోయి) ఏమిటి! అదే! (నోరు మూసుకుని గుడ్లుపేల్తున్నట్లు చూస్తాడు.)

జగ : రంగయ్యా! వాడికో కప్పు కాఫీ ఇయ్యి?

శాంత : ఏమిటా సుందరం. ఆ అల్లరి !

సుంద : అల్లరి కాదమ్మా ! (చెప్పబోయి సంజ్ఞలు మొదలెట్టి మానేసి) ఎంత దారుణం జరిగిపోయింది ? ఇప్పుడెల్లా ?

జగ : (అనుమానంగా) దారుణ మేమిటా !

విక్ర : (లేచి) ఆ, ఏలేదు ! మీరుండండి ! అసలువిషయమేమిటో చెప్పకుండా అంత కం గా రు పడతావేమిటి సుందరం ! నువ్వేదో ధైర్యమయిన వాడవనుకున్నాను నేనూ ? ఏమిటి స గతి ! (మాటరాక సుందరం భయపడుతూ వెళ్లి గా అందరికేసి చూస్తూ నిలబడిపోయాడు)

జ్ఞాన : కుర్రతనం కదూ కం గా రు సామాన్యమే. మరీ ! ఏమిటి నాయనా సంగతి !

శాంత : (బాధగా) స గతేమిటో చెప్పకుండా ప్రాణం తీసేస్తారు. ఈ వంశంలో ఉన్నదే ఇది ! ఉన్ ! నాకు దడాస్తోంది !

సుంద : (మతోయినట్లు చూస్తూ) వస్తోంది !

జగ : (కాస్త కోపంతో లేచి) ఏడికావుగాని, ఏ మిటి సంగతి !

సుంద : (గుటకేసి, తమాయించుకుని) ఇందాకా నామీద నాకే అసహ్యమేసి, విషంతాగి చచ్చిపోదామనీ !

జగ : (అశ్చర్యంగా) ఆ !

శాంత: అయ్యో విషమే! ఎందుకు తాగావురా నాయనా!

జ్ఞాన : ఈ మధ్య విషాతేం పనిచెయ్యటలేదు! మీరు అనవసరంగా కంగారుపడకండి!

సుంద : (విసుగ్గా) అబ్బ, అసలు నేను తాగండే! కప్పులో విషం బాగా వేసుకున్నాను అందులో కాఫీ పోద్దాం అనుకుంటూంటే కమల వచ్చింది.

విక్ర : (అనుమానంగా) ఊ వస్తే!

సుంద : హడావుడిలో ఈ కప్పు తేడి యోం ద ఉంచేసి వెళ్ళిపోయాను!

జ్ఞాన : (అనుమానంగా) ఊ, వెడితే?

సుంద : (రంగయ్యకేసి చూపెట్టి) ఈ చవట ఆ కప్పులో కూడా కాఫీ పోసి మీలో ఎవరికో ఇచ్చేసిపట్టున్నాడు!

విక్ర : (హడలిపోయి) ఇప్పుడు మేం తాగిన కాఫీలో విషముదా!

సుంద : అంతలోనూ కాదాడి? ఒక్క కప్పులోనే ఉంది! అది మీలో పోయిందా తాగారు! (మిగతా అందరూ నోళ్ళు తేలేసి, మనుషులు బిగుసుపోయి కుర్చీల్లో చతికిలపడిపోతారు.) ఆ, ఆ! కంగారుపడకండి! ఆ కప్పలూ పై అన్నీ యిల్లా పట్టా!

జగ : ఎంతపనిచేశావురా, అ ప్రాచ్యుడ! (నీయత్నం మీద గుటకవేసి) అసలు నీకు విషం ఎక్కడిదిరా?

సుంద : పురుగుల విషం ! ఇందాకా రంగయ్య తెచ్చాడు !

శాంత : అదే ! నేను అప్పుడే మొత్తకున్నాను ఈ దిక్కు
మాలిన విషం ఇప్పుడెందుకండీ ! అని. వింటేనా,
స్లానుస్లానంటూ ప్రాణమీదకి తెచ్చారు !

జగ : (విసుక్తా) అర్థం పర్థంలేకుండా ఏమిటా హాగుడు ?
కాస్తేవు ఊరుకో .

సుంద : రంగయ్యా ! ఇల్లా తీసుకురా ! (అని చూసి) ఈ
కప్పులో అడుగుని తెల్లగా ఉంది ఇదే విషంకప్పు !
(అంతా ఆ కప్పుకేసి భయంగా చూస్తారు) ఎవరి
కిచ్చావురా ఈకప్పు ? (రంగయ్య ఏడుపు మొహ
ముతో చూస్తాడు.)

జగ : నీ మొహం ఈడ్చు ! మాట్లాడరా !

రంగ : (నృశాన మొహంతో) గుర్తునేదండీ.

జ్ఞాన : (బాధగా, కోప తో) అంత కళ్ళుమూసుకుని ఎల్లా
ఇచ్చావు ? ప్రాణమా మరోటా ? అసలు నేను
రాను మొద్రో అంటూంటే జలవ తాన్ని ఇతనే
లాకొచ్చాడు ! ఇంకవరుగో పోతేమిటి !

విక్ర : అవసరంగా అదెకంగారు పడతారేమిటా ఆ
విషం కాఫీ మీదే తాగారని ఎక్కడు దీ ? ఏమో,
ఎవరిప్రాణం పోతుందో ! భయంకరంగా చూస్తూ)
ఏయి రంగయ్య ! ఎవరికిచ్చావు ఆ కాఫీ ?

(రంగయ్య హడలిపోయి ప్రేతోనహు ఒణికిపోతాడు)

శాంత: కప్పలు కూడా బద్దలుకొట్టేస్తావేమిట్రా? ముందవి
క్రిందెట్టు! (టీ పాయిమీద పెడతాడు)

విక్ర : (బ్రతిమాలుతున్నట్టు) ఇదిగో! ఆ విషం కప్ప
నాకివ్వలేదు కదూ? చెప్ప రంగయ్యా! నువ్వు
చాలా మంచివాడవు! నాకివ్వలేదుకదూ!

జ్ఞాన : నీకివ్వలేదు నాయనా! కేవలం నాకు కేటాయించ
బడ్డ యముడులాగవాడు! (బాధగాకుళ్ళుతూ) నాకే
ఇచ్చాడు! నా ప్రాణం పోతోంది! మందేదేనా
చూడండి బాబూ, నా ప్రాణం!

శాంత: ఇల్లా మీసమేపాలు లెక్కడుమా కూచుంటే నా
ప్రాణం కాస్తా పోతుంది, తీరిపోతుంది! డాక్టర్ను
వరై నా పిలవండి!

జగ : ఉండివే! నాకేమిటో ఒళ్లు తిరుగుతున్నట్టుంది!
నాయనా, సుందరం! నా ప్రాణం!

సుంద : కంగారుపడకండి నాన్నా! డాక్టర్ని పిలుస్తాను!
పురుగుల విషానికి ప్రాణం అంత తొందరగాపోదు

జ్ఞాన : ఏమయితే, పోడం రూఢేగా? ముందు డాక్టర్ని పిల
వయ్యా.

సుంద : (కంగారుగా ఫోనుదగ్గరకెళ్ళి, ఫోనుతీస్తాడు.) హలో!
290 ఇవ్వండి. రంగయ్యా! డ్రైవరు ఉన్నా
డేమోచూడు! (రంగయ్య పెడతాడు. మళ్ళీ
ఫోనులో) హలో! డాక్టరుగారున్నారాండి! ఒహో

మీరేనా ? డాక్టరు గారూ ! నేనూ ! నేను
 లాయకు జగన్నాథంగా రబ్బాయిని మాయింట్లో
 దారుణమైన ప్రమాదం జరిగిందండి ? అర్థంబుగా
 రావాలి ! ఏమిటి ! దోసెలు తింటున్నారా ?
 ఇక్కడ ప్రాణాలు పోతున్నాయండీ ! ఎవరికో
 ఇంకా తెలీదు ! ప్రస్తుతం అంతా ప్రమాదంగానే
 ఉన్నారు ! పొరపాటుని పురుగులవిషంకలిసిన కాఫీ
 ఎవరో తాగేశారు ! మీరు త్వరగా రావాలి !
 కారు పంపి చమంటారా ! మీ కారు లోనే
 వస్తారా ! సరే, త్వరగారండి. (అని ఫోను పెట్టేసి
 శ్రమపడిపోయినట్టు నిట్టూరుస్తాడు.)

జ్ఞాన : దోసెలేమిటోయి ! (అని ఆశగాచూస్తాడు)

జగ : ఆ, ఖర్మ ! ఆ డాక్టరుకి దోసెలంటే తెగఇష్టం.
 దోసెలు వేసిన్నాడు కేసుల కేసి చూడడు !

జ్ఞాన : అయితే ఇప్పుడు నామాటేమిటి ?

జగ : వాడు నాతో చదువుకున్నాడులండి ! ఇక్కడికంటే
 అన్నీ వదిలేసి వస్తాడు.

జ్ఞాన : ఏమో ! నాదనలే ముసిలిప్రాణం ! దాన్ని మొహ
 మాటపెట్టి గెంటుకొస్తున్నాను ఇదిదో, నేనోపాతిగ
 దోసెలు ఇచ్చుకుంటాను. వెంటనేరమ్మని మళ్ళీఫోను
 చెయ్యి నాయనా !

సుంద : అక్కడేదండి బయలుదేరారు.

[విక్రమరావు ఇటూ అటూచూసి, ఉన్నట్టుండు జేబుదూరము
ఆడ్డం పెట్టుకుని ఒళ్ళంతా వదుపుకుంటూ ఏడుస్తాడు]

సుంద : అదేమిటండీ మామగారూ! మీరుకూడ ధైర్యం
పడితే ఎల్లా?

విక్ర : (అతిబలవంతాన్ని ఏడుపు ఆపుకుంటూ) నాప్రాణం
పోతోంది!

సుంద : అదేమిటండీ! డాక్టరుగారు వచ్చేస్తున్నారుగా?

విక్ర : ఏండాక్టర్ ఏమిటో! నాప్రాణం పోతోంది! నేను
చావడానికి వీల్లేదు! (Hysterical గా) నేను
బతకాలి!

శాంత : ఎంతఖర్చు కాలిపోయిందిరా నాయనా! కావలసిన
పెళ్ళి కాదంటేమాత్రం ఇంత అఘాయిత్యంరా!
విషం తాగెయ్యడానికి సిద్ధపడతారా ఎక్కడైనా?
మీ నాన్న గారికి నేను మేమమామ కూతురైనా
ఈసంబంధం మా నాన్నకి ఏమీ ఇస్తుం ఉండేది
కాదు చివరికి వీరేమొండికెత్తి వచ్చి మానాన్నని
బతిమాలినా, “చీ అవతలికిపో” మన్నాడు. అయితే
మాత్రం, ఆయనేమన్నా ఇలా తొందర పడ్డారా?

జగ : ఏడిశావులే! ఎందుకల్లా అబద్ధమాడుకుంటావు?
“చీ అవతలికి పొమ్మనలేదు, మీ నాన్న! మళ్ళీ
రమ్మన్నాడు!

శాంత: (రోషంతో) ఛస్తూంటే కూడా అబద్ధమాడతా నాండీ! మొత్తం ఉన్నవాళ్ళని చూస్తే మొత్తం బుద్ధిట! ఒక్క పుణ్యక్షేత్రమేనా చూపెట్టావా? నాబతుకంతా వంటింట్లోనే తెల్లారిపోయింది! అసలు నానాలిక పెనేసుగుపోతుంది! ఆడాక్టరింకా రాడేరా, నాయనా!

సుంద: పస్తున్నమ్మా! రంగయ్యా!

శంక: (L. F. లోంచి వచ్చి) డైవరున్నాడండీ!

సుంద: అక్కర్లేదుగాని నువ్వు గేటుదగ్గరనుంచుని డాక్టరు గారు రాగానే లోపలికి తీసుకురా.

శంక: సిల్లం! తొందరగా L. F. లోకి వెడతాడు)

జగ: (ఉన్నట్టుండి, వెట్టిచూపుచూస్తూ) ఇదేమిటండీ! అ నాయనా, సుందరం! నీ వేళ్ళు చూపెటు!

సుంద: వేళ్ళా?

జగ: (Desperate గా) అవుచురా! (సుందరంపాడలిపోయి అయిదు వేళ్ళు చూపిస్తాడు, జగన్నాథం కళ్ళు కెదవిచేసుకొని చూసి) అవి మూడేనా!

సుంద: (భయంగా) కాదు నాన్నా! అయితే!

జగ: అయిదా! అయిపోయినది! సుందరం చూపు దిగజారి పోతోందిరా! జతికే మార్గం చూడరా!

సుంద: కంగారు పడకండి, నాన్నా!

విక్ర: విషంకాఫీనాకిచ్చి ఆయన కంగారుపడతా డెందుకూ? కుర్చీలోంచి లేవగానే త్రిచునా టూ తుమ్మాడు.

వీడితుమ్ము తగలెయ్య! ఊపిరి తిన్నగా అదటం
లేదు. సుందర! ఊపిరి! నాప్రాణం!

జ్ఞాన చాల్లెడ్డూ ఎవరేనా వింటే నవ్విపోతారు! తుంటి
మీద కొడితే పళ్ళు గాలాయన్నట్టు, విషం కాఫీ నే
తాగుతే నువ్వెగ బీలుస్తావేమిటి? ఖర్మం కాలి
పోయి పచ్చా నిక్కడికి. అమ్మ బాబో! నాప్రాణం
పోతోంది! పోతోంది! (అంటూ ఉన్నట్టుండి
కళ్ళు మూసేస్తాడు.)

రంగ: (L. F. లోంచి డాక్టరు నంచీ పుచ్చుకుని తొంద
రగా వచ్చి) డాక్టరుగారొస్తున్నారండి!

[జ్ఞానశ్రీ తిప్ప మిగతావాళ్ళంతా అసందతో లేచి ముందుకు
డాక్టరు L. F. లోంచి తొందరగా వస్తాడు. వచ్చి పక్కదర్జీ రోగుల్ని
చూచినట్టు కళ్ళిసన్నంచేసి, డాక్టరు తీవ్రతో పరికిస్తాడు.]

డాక్ట: అప్పుడే ఇనస్పెక్టరుగారు రావడందాకా జరిగిందీ!
ఏమిటా జగన్నాథం సంగతి!

జగ: ఇంకా ఏం జరగలేదురా! ఇనస్పెక్టరుగారు
తాంబూలాలకి వచ్చారు. ఇప్పుడేం చెప్పలేను,
ప్రాణం పోతోందిరా! త్వరగా ముందెయ్య!

డాక్ట: ఎవీ, అల్లాకూచో! (అని చెయ్యి ఫట్టుకోతోతాడు.)

విక్ర: (అడ్డమొచ్చి) డాక్టర్! ఆయన అసవసరంగా
చూడకు. పక్కాగా ను అసలు విషం కాఫీ నా

కిచ్చారు. ప్రాణం పోతుంటే నాకు ! ముందు
నాకు మందెయ్యండి !

శాంత : డాక్టరుగారూ ! అసలు ప్రాణం పోతుంటే నాకు
ఇంక నిమిషాలమీచున్నాను ! వెంటనే మందెయ్యండి
పోతే లాభంలేదు.

డాక్టర్ : (శొంచెం విసుక్కు చూసి) ప్రాణం మాట దేము
చెరుగును గాని ముందు మీకందకీ మతులు గొయిన
ట్టున్నాయేమిటి ఒక్కసారి కూచోండి, చెబు
తాను, కూచోండి. (అంతా కూచుంటారు.)
సుందరం ! వీళ్ళంతా విషంతాగారేమిటోయి ?

సుంద : లేదండి ! విషం వీళ్ళల్లో ఎవరో ఒక్కరే తాగారు

డాక్టర్ : మరి అంతా కళ్ళుతేలేస్తున్నారేమిటి ? హూ ! అసలు
ఏమిటా విషం !

సుంద : వురుగుల విషమండి !

జగ : గేమేక్కిను !

డాక్టర్ : గేమేక్కిను కే ఇంత కఠిగారు చేస్తున్నారా !
ఏమాత్రం వెళ్ళిందేమిటి ?

సుంద : నాలుగు చెమిచాలండి !

జగ : ప్రాణం పోతుంటే ఈ ప్రశ్నలన్నీ ఏమిటా !

డాక్టర్ : ఏడిసిపట్టే ఉండి ! నాలుగు చెమిచాల గేమేక్కినుకి
ఎలకపిల్లకూడా చావదు. ఏరా జగన్నాథం ! ఏను
గంత ఉన్నావు. నువ్వు అంత కఠిగారు ఏడతా
వేమిటా !

విక్ర : అయితే ప్రాణం పోదంటారా :

డాక్టర్ : ఛ ఎక్కడికిపోదు !

రంగ : పోయినట్లు ఉందండి !

డాక్టర్ : ఏమిటి ?

రంగ : (జ్ఞానశ్రీని చూపెట్టి) ప్రాణం !

డాక్టర్ : అరే ! ఈయన్నిందాకణ్ణించి చూడలేదే !

విక్ర : (కం గారు గా) ముసలిప్రాణం ! పోయి దేమో కూడాను ! చూడండి డాక్టరుగారూ ! ఆయన మా మామగారు ! (డాక్టరు నాడి చూస్తాడు.)

డాక్టర్ : మీరేం కంగారు పడకండి ! ఆయన పేరేమిటి !

విక్ర : జ్ఞానశ్రీగారు.

డాక్టర్ : జ్ఞానశ్రీగారూ ! ఏమండోయి !

జ్ఞాన : (అల్లాడ దే) నేను పోయి అరగంబయిందండి !

డాక్టర్ : (నమ్మలేనట్లు చూసి) What ! (నాడి బాగా పరీక్షించి) ఇదేమిటయ్యా ! నాడి గోడ గడియారాలా కొట్టుకుంటూంటే ప్రాణం పోయిందంటావేమిటి ?

జ్ఞాన : ఏమిటి ! నాప్రాణం పోలే ! (నమ్మనట్లు చూసుకుంటూ) నేను ఇంకా బతికేడిన్నానా ? అయితే నాప్రాణం, పోతూ పోతూ ఉందిగావును ! మందెయ్యరూ ! బూబూ ! నాప్రాణం ! మీకాళ్ళట్లు కుంటాను.

డాక్టర్ : మీరు మరీ దారుణం మనిషిలా ఉన్నారేమిటి ! — తాతగారూ ! జీవితయాత్ర చాలామట్టుకు సాగి

చేశారు కదా, మీకూ ఇంత తాపత్రయమయితే ఎల్లా చెప్పండి ! ఆ ! (అని తేలికగా నవ్వి) ఎందుకేనామంచిది. మీరంతా తలోమాత్రా మింగండి ! (అని బేగ్ లోంచి తీసి ఇస్తాడు.)

జ్ఞాన : (చివకి వుచ్చుకు టూ) ఎందుకేనామంచిదా నాలుగివ్వండి ! అనుమాన రహితం అయిపోతుంది.

డాక్టర్ : అలామింగుతే మెదడు మసీదయిపోతుంది ! ఒకటి చాలైండి !

శాత్రు : డాక్టరుగారూ ! మాత్ర ఇచ్చారుగాని, మరోమాట పరీక్షిస్తే మంచిదేమో.

డాక్టర్ : ఏమీ అక్కర్లేదమ్మా అల్లా కూచోండి ! మీ ప్రాణానికేం భయ లేదు ! కాస్త దానికి ఎంత గొడవ చేశారు ? ఇల్లాంటప్పుడే కంగారు పడకుండా నిబడాలి. వాసీ శాంతమ్మగారు ఏదో భయపడ్డా రంటే అర్థమైంది !

విక్ర : చాలైద్దురూ, డాక్టరుగారూ ! మీరు మరీ చెబుతారు. కలిసింది గుమేక్సీనా మరోటా !

డాక్టర్ : గమేక్సీను కనకనే అసలు ఫరవాలేదంటున్నాను. నాకు పదేళ్ళున్నప్పుడు పొట్లం కనిపిస్తే పంచదార అనుకొని అరవేశాడు గమేక్సీను ఊశాను !

జగ : ఏం మనిషీవిరా ! రుచేనా తెలియలేదురా ?

డా. : సరే. మనకి రుచి తెలి శాటప్పటికి అరివీశ డయి పోయింది

జ్ఞాన : అబ్బ! అరివీశడే! ఆయితే అప్పుడు తమరుపోలే!
(అంతా నవ్వుతారు)

డా. : తాతగారికి మాత్రం పట్టిచ్చినట్లుంది!

[పోను చప్పుడవుతుంది. గుండరిం ఫోన్ తీస్తాడు, డాక్టరు గేది సగ రెట్ వెలిగించుకుంటాడు,

జగ : కూచోరా రంగయ్య! డాక్టరుగారికి కాఫీతే.

డా. : కాఫీయా! ఇంక మీ ఇంట్లో తాగను!

శాంత: (లేచి) నేను చేసివీసుగొస్తానుండండి. (R. F లోకి వెళుతుంది)

సుంద (ఫోనులో) హలో! ఎవరు? ఎవరుకావాలండి డాక్టరుగారా? ఉన్నారు.

డా. : ఎవరోయి!

సుంద : ఆ, మీకంపోడరండి! (ఫోనులో) ఆరే, ఆ కంగా రేమిటండి. మెల్లిగా చెప్పండి! ఏమిటి? మారంగయ్య తెచ్చి ది గేమేక్సోనుకాదూ. మైదా పిండా? హరి! మీకెల్లా తెలుసు. కొట్టువాడు చెప్పాడా. సరే! వంపిస్తున్నాను. (అని ఫోను పెట్టేస్తాడు).

జగ : ఇంతాచేసి మైదాపిండా?

జ్ఞాన : నేను అప్పుడే అనుకున్నానున్నీ! ఆ రుచి పురుగుల విషం రుచిలా ఎంతమాత్రంలేదు!

విక్ర : మరే! సరిగ్గా మైదాపిండిలా ఉంది!

డాక్టర్ : ఇది మాకంపొండరుకి ఎల్లా తెలిసింది?

సుంద : (తేలిగ్గా) ఆ! మీకు మాకు కొట్టుదగ్గిర పొట్లాలు తారుమారయ్యాయిట మే మడిగిన గే మే క్కి ను మీ బంట్లోతు పట్టుకుపోయాడు. మీ ర డి గి న మైదాపిండి మారంగయ్యే పట్టుకొచ్చాట్ట!

రంగ : కంగారులోను పొరపాటయిపోయి ఉంటదండి!

జ్ఞాన : పొన్నె రక్షించినవాడు రంగయ్య!

డాక్టర్ : (బిగుసుగుపోయి) ఆగండి! మైదాపిండి మీకొస్తే గేమేక్కిను మాకొచ్చిందా అయితే నే ఇందాకా మైదాపిండనుకొని! (అని ఆగిపోయి భ యం గా) దోసెలు! దోసెలు!! (శాంత కాఫీ తెసుంది)

జగ : దోసెలేమిట్రా ఈ కాఫీ తాగు.

డాక్టర్ : వొద్దు! ఇందాకా నేతిన్న దోసెల్లో గేమేక్కినుంది! చాలాతిన్నాను! గుండెపట్టడంతోంది! ఒరేయి! ప్రాణం! నాప్రాణం!!

విక్ర : (గబుక్కుని లేచి) డాక్టరుగారూ! కంగారుపడకండి!

సుంద : ఒహో, ఇప్పుడందుకనా మీకంపొండరల్లా గోలెడుతూ ఫోను చేశాడు!

డాక్టర్ : అందుకనే ఫోనుచేశాడు! నేను తిని చాలా నేపయింది. ఒరేయి జగన్నాథం! కాఫీ చేతులూ పట్లు తప్పిపోతున్నాయి!

శాంత : మీరూ అట్లా కంగారు పడతారేమిటి, డాక్టరు గారూ !

జ్ఞాన : అబ్బే అట్లా కంగారు పడితే ఎల్లామరీ ? అసలు దీనికి ప్రమాద మేమిం లేదన్నారాగా ?

డాక్టర్ : (విసుక్గా) లేకపోవడ మేమిట డీ ! నిశ్చయంతా ఉంది !

జ్ఞాన : ఉంటేమాత్రం ' సమమఃఖ సుఖంధీరం సోమృత త్వాయ కల్పతే ! నిదానించాలి నిలబడాలి. మీ దగ్గిర మూతలున్నాయిగా. నీసా చూపెట్టండి. గుప్పిడు తీసుకొచ్చి నోట్లోపడేస్తాను.

డాక్టర్ : ఊరుకోవటూ, గొడవ! ఆమాత్రలేం లాభం లేదు ! నాకు తెలుసుగా ? ఒరేయి జగన్నాథం ! పెంటనే నన్ను గవర్నమెంటు ఆసుపత్రికి చేరె య్యాలి. ఆలస్యం చేస్తే మాట దక్కదు. (అని జేబు రుమాలుతో కళ్ళు తుడుచుకొని బాధపడ తాడు.)

విక్ర : చాలు, చాలు ! ఊరుకోండి, డాక్టరుగారూ ! మతి లేకపోతే సతి ! ఈమాత్రం దానికి కళ్ళమ్మట నీ శ్మేట్టుగుంటారా ?

సుంద : ఏం భయంలేదు డాక్టరుగారూ ! నేను కారుతో - మిమ్మల్ని వెంటనే తీసుకెడతాను. రండి! రంగ యూ! డాక్టరుగార్ని పట్టుకో !

జం త వే దాం తం

దాట (తేది, రంగయ్యని ఆనుకుని) సుందరం ! నువ్వు
త్వరగా డ్రైవ్ చెయ్యాలి సుమా ! నా ప్రాణం !
జగన్నాథం ! (అని మాటరాక ఏడుస్తాడు)

జగ : ఏమిటాయిది ? నీకేం భయంలేదు ! మళ్ళీ అర
గంటలో నిశ్చేపంలా తిరిగొస్తావు ! వెళ్ళిరా ! సుందరం
త్వరగా తీసుకెళ్ళు !

జ్ఞాన . మనం ఎంత చెబుతే ఏమండీ ? అసలు మనిషికి
మనోనిగ్రహం ఉండాలి ! అదీ ముఖ్యం ! “మాన
సంబున మానవు డెందాక వర్తించు నెనిమిదితలు
నందాక నతడు కత్మానుబంధంబుల బొరలు ?”

విక్ర : మనోనిగ్రహం దాకా ఎదుకండి అసలు గుండె
నిబ్బరం ఉంటే చాలు !

జగ : నన్నడుగుతే ఏమీ అక్కర్లేదు. ఒక్కవిషయం
తెలుసుగుంటే చాలు ! ఈ మానవ జీవితాలు
కేవలం బుద్బుతాలు !

శాంత : ఎడో సామెత చెప్పినట్టుంది. ఇంతకీ అసలు విషయం
తా.బూతాలు !

(ఆంతా నవ్వుతారు)

(తెర)

ॐ ० श्री-० ०

అం తా ఇం తే!

[14-5-1953వ తేదీని రాజమండ్రి వీరేశలింగం హైస్కూలు పూర్వవిద్యార్థి వాణ్ణికోత్సవ సందర్భంలో ఇది మొదటిసారి ప్రచురింపబడినది.

ప్రాతభారులు

సర్వనామ : శ్రీ ద్రోణరాజ మురళి.
 లక్ష్మయ్య : ,, పి బి వీరాచారి.
 సుందరం : ,, A L భాస్కరరావు.
 లంబోదరం : ,, కొండపల్లి భాస్కరరావు
 ప్రవాహం పంతులు : ,, K కిశోర్.

పాత్రీలు

సర్వనామ : పరగణా అంత పట్టుదల, చిన్న మెత్తు
 బుర్ర కలిగిన ధనికుడు
 లక్ష్మయ్య : సర్వనామం ఇంట్లో నౌఖరు.
 సుందరం : సర్వనామంకూతురు జానకిని ప్రేమిం
 చిన యువకుడు.
 లంబోదరం : అతని పెద్దకోసం తగనిబాధపడే కాల
 దోషంపట్టిన వయస్సుగల ధనికుడు.
 ప్రవాహంపంతులు : సుందరం తండ్రి ద్వేషాలు రేగి
 రోజుల్లో సర్వనామానికి వ్యాపారంలో
 భాగస్వామి.

అంతా ఇంతే!

(నాటిక)

[తెర తప్పుకోగానే, దబ్బున్నా ఖర్చు పెట్టని యాజమాని ఇంట్లో చాలు గది కనిపిస్తుంది హాల్లో మధ్యగా వాలుగు జర్నీలు, ఒక టీపాయి ఉంటాయి. కాకపోకలకి చూడు ద్వారాలు ఉంటాయి ఇంట్లోకి (R F. Right Front) లో ఒకటి, ఇంట్లోకి దారి తీసే ద్వారం (M. B. Middle Back) లో నరొకటి, పినులోకి L F. Left Front) లో మరొకటి]

తెర తప్పుకున్న కొద్ది క్షణాల్లోనే R. F. లోపల సామాన్లు పడి పోతున్నట్టు, గిరవపెయ్యబడుతున్నట్టు చప్పులు వినిపిస్తాయి. L F లోంచి లక్కయ్య కంగాదిగా వచ్చి, R F కేసి భయంగా చూస్తూ నిలబడిపోతాడు, తాళం చెవుల నుల్లి చేత్తో త్రుచ్చుకుని, శ్రమపడిపోయినట్లు కనిపిస్తూ, బాధగా చూస్తూ R F లోంచి సర్వకామం వస్తాడు సామాన్ల చప్పుడు శ్రమేపీ దగ్గిపోతుంది]

లక్క : ఏటి, బాబయ్యా! ఇయ్యాల అమ్మాయిగారి దబ్బు మరీ ఎక్కువైనట్టుంది.

సర్వ : (నిట్టూరుస్తూ, కుర్చీలో కూలబడి) ఉన్నట్టుండి గొల్లుమని వడుస్తూంది ఊరుకోమంటే పకపకా నవ్వు తుంది. జన్మాంతర ప్రారబ్ధం కాకపోతే నిజేపం లాంటి పిల్లకి మతిపోవడ మేమిటి? గదిలో పెట్టి తాళ మేసుగోవలసిన గతి నాకు పట్టడమేమిటి. ఖర్చరా ఖర్చ !

లక్క : అంతేనండి. బాబయ్యా! కర్మకి బుద్ధి నేను !
అయినా తమకి తెలియందేముందండి ఆ లంబో
వరంగారి న బంధం ఖాయ పరిచి నప్పట్టించి
అమ్మాయిగారు ఇల్లా ఆయిపోయారు.

సర్వ : నీకూ మతిపోతోందేమిటా, లక్కయ్యా! ల బోద
రానికేరా లక్షలు మూలుగుతున్నాయి!

లక్క : కాని బాబయ్యా! మనిషి కూడా మూలుగు
తున్నట్టే ఉంటాడు!

సర్వ : చాల్లేరా! అందమేమన్నా కొరుక్కు తింటామా ?

లక్క : కొరుక్కు తినకపోయినా, సూత్తూ కూకొడానికేనా
వీల్లేదు కదండీ! మనిషి మరీ గేదెజాతి!

సర్వ : ఒరేయి, నువ్వు నోర్చుయి !

లక్క : సిత్తం! తమకి సెప్పడానికి నేనేపాటి కాని
బాబయ్యా! అమ్మాయిగారి బాధ, మీ అవత్ర
సూత్తూంటే నాగుండె జావయిపోతోంది అమ్మ
యిగారు కొరుకున్న అసుందరంగారికే ఇచ్చి చేనేత్తే
ఈ బాధలన్నీ రాకపోనుకదండీ !

సర్వ : బాధలు బరువవుతున్నాయని వరువుమర్యాదలు వది
లేసుకోమంటావురా? ఏమయినాసరే, ఇంకా ఇల్లా
ఎన్నిపూళ్ళేనా తిరుగుతాను ఎంతడబ్బేనా ఖర్చుపెడ
తాను. కాని, నాకు ద్రోహంచేసిన పాడి కొడుక్కి
చస్తే నా పిల్లనివ్వను!

లక్క : మైళ్ళూ, రూపాయలూ ఇల్లాంటి యవ్వారాల్లో
సెల్లవండి. పైగా మీపట్టుదలే సూసుగు టున్నాను
గాని అమ్మాయిగారి ఆరోగ్యం ఆలోచిస్తున్నారా

సర్వ : ఎందుకాలోచించటం లేదురా ? (అని జేస్తూ,
పైము చూచుకుని) అన్నట్లు పైమవుతోంది.
స్వాములవార్ని తీసుకురావాలి!

లక్క : సోమలారు ఎవరండి !

సర్వ : ఎవరోగాని, చాలా గొప్ప స్వాములవారు !
పొద్దున్నే గుడిదగ్గర దర్శనం చేసుకున్నాను వెళ్ళి
సమస్కరించగానే నామనస్సులో ఉన్న బాధంతా
చూసినట్టు చెప్పేశారు. నివారణోపాయం ప్రసా
దిస్తే గాని వదలనని వెంటనే వారి రెండుకాళ్ళూ
పట్టుకూచున్నాను.

లక్క : అత్తా! అప్పుడేమన్నారు సోమలారు !

సర్వ : ఏమంటావు ? నాభక్తి తీవ్రతకి క్రమేపీ లొంగి
పోయి, చివరకి మనింటికి వచ్చి అమ్మాయిని పరీ
క్షించి మంత్రజలం ఇస్తానన్నారు !

లక్క : ఎంతఅదృష్టమండీ! ఓసారి మాముసలమ్మ !

సర్వ : దానికేంగాని, ఇల్లు జాగ్రత్త ! నేవెళ్ళి స్వామి
వార్ని నిమిషాలమీద వెంటబెట్టుకు వస్తాను.

లక్క : సిత్రం ! త్వరగా ఎళ్ళిరండి బాబయ్యా !
(సర్వనామం పాడావుడినా L. F. లోకి వెడతాడు)

లక్క : తమిడ రాత తిన్నగా నేకపోలే నేతులో ఎన్ని
లచ్చలుంటే ఏలాభం ! ఉన్న ఊరు వదిలేసి
పరాయి దేశ లో పడ్డాడు. నిచ్చేపలాంటి కూతు
రుకి మతి నెడగొట్టేశాడు పైపెచ్చు “పట్టుదలతో
జై” అంటూ పాతగొడుగుచ్చుకుని పకీరుసాయేబు
లా తిరుగుతున్నాడు హు! (అని నిట్లూర్చి M. B.
లోకి వెడతాడు మరి. కొ తనేపట్లో L. F. లోంచి
సుందరం మెల్లిగాబెదురుతూ ప్రవేశించి జాగ్రత్తగా
పరికిస్తూ హాళమధ్యకి వచ్చి R. F. కేసి తిరుగు
తాడు.)

సుంద : (మెల్లిగా) జానకీ ! జానకీ ! (లక్కయ్య M. B.
లోంచి వచ్చి సుందరాన్ని చూసి ఆశ్చర్య గా
మూక్కుమీద వేలేసుకుని సుందరం వెనక్కాలే
వచ్చి నుంచుంటాడు) జానకీ ! (లక్కయ్య ఉత్సా
హ గా సకిలిస్తాడు. సుందరం కంగారుపడి వెనక్కి
తిరిగి లక్కయ్యని చూచి) సువ్వా లక్కయ్యా !
చంపేశావు కదురా !

లక్క : అదిసరేగాని, సుందరంగారూ ! ఈకొత్త ఊళ్ళో
అప్పుడే మా మకాం ఎల్లా పట్టుకున్నారు !

సుంద : నీ సహాయం వల్లే ?

లక్క : ఏటీ ! నాసహాయంవల్లా ! ఇల్లా మొదలెట్టకండి
బాబయ్యా సర్వనామంగారికి తెలిస్తే నాకూత

అంతా ఇంతే !

ఉద్యోగానికి ప గనాను, సుట్టేతారు ! పైగా ఆరి
పిచ్చికోపం తమకీ తెల్సుగా ? ఎముకలు ఇర
క్కొట్టి ఊళ్లో పంచి పెడతారు.

సుత : ఏమోమరి! మొన్న నువ్వు కూర్చు మా రెక్కెట్టులో
కనిపిస్తే నీవెవక్కాలే బయల్దేరి ఈ ఇల్లు పట్టు
గున్నాను అదిసరేగాని జానకి ఏదీ !

లక్క : (ఆశ్చర్యంగా, బాధగా) అయితే, తమకింకా తెలి
యదా, బాబయ్యా !

సుంద : (కంగారుగా) ఏమిటి ?

లక్క : ఈ ఊళ్లో లంబోదరం అని ఓబుద్ధిలేని లక్షాధికారి
ఉన్నాడు.

సుంద : ఉంటే !

లక్క : ఆ లంబోదరానికి అమ్మాయిగార్కి పెళ్ళి ఖాయం
నేనేశారు మన అయ్యగారు !

సుంద : ఊ, చేస్తే !

లక్క : ఇంకేముతాడీ! (అని విచారంగా మొహం పెడ
తాడు)

సుంద : ఆ ఏమిటి నువ్వనేది !

లక్క : శాంతో అమ్మాయిగారికి మతిపోయింది!

సుంద : ఏమిటి! జానక్కి మతిపోయిందా !

లక్క : సిత్తా ! అత్తమానూ నవ్వా ఏడుపులూనంటి.

సుంద : అంతవరకూ వచ్చిందీ

లక్క ; సిత్తం! అదేటోగాని వచ్చిన డాక్టర్లు వచ్చినట్టే చక్కపోతున్నారండి !

సుద : (బాధగా) ఎంతపని చేశారు, లక్కయ్యా!

లక్క . (తెల్లబోయి) అదేటి, బాబయ్యా !

సుద ; ఆది అంతే, లక్కయ్యా! నాకు తెలుసు! ఈ పరిస్థితికి వచ్చాక ఇంక ఎవ్వరూ ఏమీ చెయ్యలేరు !

లక్క ; (భయంగా) నిజమే ! అంతమాట అనకండి, బాబయ్యా !

సుద : చేసిందంతాచేసి ఇప్పుడెందుకీ దొంగ ఆరాటం

లక్క ; నేనేం చేశాను. బాబయ్యా !

సుంద ; ఇంకా ఏం చెయ్యాలి ? మూర్ఖత్వంతో ముందు వెనుకలు ఆలోచించకుండా ఆనర్వనామం కన్న కూతురుకే ఉరితాడు తయారు చేస్తున్నాడు.

సమ్మనబంటువి గనక పాపమనేనా ఆలోచించకుండా మా ఇద్దరికీ ఎడబాటు తెచ్చి చివరికి జానకి ప్రాణాలుకూడా తియ్యడానికి సువ్వు సిద్ధపడుతున్నావు! (లక్కయ్య బాధపడిపోతూ లేదన్నట్టు చేతులు ఊపుతాడు.) కానీ! జానకి ప్రాణంతో పాటు నా ప్రాణంకూడా బలితీసుకుని వర్ధిల్లింది !

లక్క : (బాధగా వచ్చి ఆసి) సుందరంగాయ్యా ! నే పంతు పాపిష్టికి కావండి! కాని, పన్నేం సెయ్యమంటారు సెప్పండి!

నిజ గా నీకు జానకి బతకాలని ఉందా ?

ఉండడమేటి బాబయ్యా ! ఆ తల్లికోసం వంచెయ్యి
మన్నా నేత్తాను. దారితోచక సత్తున్నాను అంతే !
దారి నేచూపిస్తాను !

సెప్పండి !

వెనక్కి తిరిగిరాతే !

వీక తెగెయ్యండి ! (పం ద రం అనుమానంగా
చూస్తాడు) ఇంకా అనుమానమేటండి ? దే ముడు
మీద ఒట్టు సరేవా !

అయితే జానకి ఏది

(R- F. కేసి చూపెట్టి) ఆ గదిలో ఉన్నారండి !
నడు !

గదికి తాళం ఉందండి !

తాళంచెవు లేవి

అయ్యగారు పట్టుకుపోయారండి !

(విసుక్తా) ఇదా నువ్వుచేసేసాయం మాకు ?

తాళం చెవులు ఆయనట్టుకుపోతే నేనేం సెయ్య
నండి ?

అయితే మంచిరాయ టి రాయి ఓటిపట్టా !

ఎందుకండి ?

తాళం బద్దలుకొట్టాలి కదురా, కళ్యాణస్వామి !
త్వరగా (వేళ్ళు. లక్కయ్య M B లో వెడకి

తాడు. సుందరం R F.లోకి వెడతాడు. లక్కయ్య
 A B లోంచివచ్చి బుర్రగోక్కుని ఆలోచించి L F
 లోకి పరికిడతాడు. సుందరం నిట్టూరుస్తూ R F!
 లోంచి వస్తాడు) సమయం, సందర్భం తెలియదు
 ఈ ఆడవాళ్ళకి! లేచిపోవడం! పరువుతిక్కువట
 పైగా తిండికి గుండెజబ్బుట! ఈ సర్వనామాన్ని
 ఒప్పించడం నాతరమా (అంటూ కుక్కీలో కూల
 బడతాడు. పెద్దపైజారాయి వుచ్చుకుని L F.లోంచి
 ఉత్సాహం లక్కయ్య వస్తాడు.)

లక్క : ఇదిగోనండి, రాయి!

సుంద : నెత్తిమీదకేటుకుని ఊరేగు

లక్క : అదేటండి! తాళం బద్దలుకొట్టతానన్నారుగా?

సుంద : తాళంకాదురా బద్దలుకొట్టనలసింది. సర్వనామం
 మూర్ఖత్వం! లక్కయ్యా! ఈ సర్వనామానికి
 గుండెజబ్బుదా?

లక్క : మెల్లిగా అంటారేటండి! ఎవ్వడో పోవాల్సి స
 ప్రాణం. అనలు పోడానిక ఓపికనేక అలా నిలబడి
 పోయింది!

సుంద : ఖర్మ! సర్వనామం ఎక్కడికెళ్ళాడు?

లక్క : గుడిదగ్గర ఎవతో సోమలారున్నార్ర!

సుంద : (వాడలిలేచిపోయినట్టులేచి) ఏమిటి?

లక్క : ఆరిని తీసుకురావడానికెళ్ళారు.

సుంద : (తలకొట్టుకుంటూ) కొంపముంచేశావు కాలక్కయూ

లక్క : (ఆదురాగా) ఏమండి సుందరంగాయూ !

సుంద : (నిటూర్పు) నేనే ఆ స్వాములవార్ని !

లక్క : (తెల్లబోయి) ఏమిటి? నిజమే !

సుంద : ఏం చెయ్యమంటావు. మరీ 'వాసకిని ఎల్లానా కలుసుగుని నచ్చజెప్పి ధైర్యం ఇవ్వకిపోతే దక్కదేమో నని భయ తో ఏదారి తోచక ఈ స్వామివేషం కట్టాను.

లక్క : అయితే అయ్యగారు మీ కోసమే ఎళ్ళారు !

సుంద : ఇప్పుడెల్లా ? వేషమేసుగుని గుడిదగ్గరికి పరిగెత్తి దానికి పైమేదీ నర్వనామం వెళ్ళి చాలా సేక చూడు ! అని R. F. లోకి తొందరగా వెడతాడు. లక్కయ్యా! అసలాయన వచ్చేస్తాన్నాడేమో చూడు! (ని R. F. లోకి తొందరగా వెడతాడు.

లక్కయ్య L. F. లోకి వెళ్ళిపోతాడు. లక్కక్షణం ఆగి మళ్ళీ ఇద్దరూ వచ్చేస్తారు) ఏం లక్కయ్యా !

లక్క : ఇకా రాటం నేదండి! తమర్ని అమ్మాయిగారు ఆసమాలు కట్టారండి

సుంద : (బాధపటిస్తూ) లేదు' బొమ్మలా చూస్తోంది. అంతే! (నిట్టూర్పు)నేను వేషమేసుగునిగుడిదగ్గరికి వెళ్ళిపోతాను

లక్క : వేష మెక్కడుందండి ?

సుంద : ఈ పక్కమేడనే !

లక్క : ఏటీ, సుబ్బయ్యగారి మేడలోనా !

సుంద : అవును! వీధిగది! సాయంత్రం తప్పకుండా రా !
పనుంది !

[అని సుందరం తొందరగా L F దాకా వెళ్ళి కంకారుగా వెళ్ళిపోతాడు]

లక్క : అయ్యగారే (సుందరం వినిపించుకోకుండా M. B లోకి వెళ్ళిపోతాడు L F లోంచి లంబోదరం కులా సాగా వస్తాడు బాధగా) సచ్చింద్రో, గొట్టి !

లంబో : ఏమిటీ లక్కయ్యా ! పలవరిస్తున్నావు !

లక్క : తమరా, జాబయ్యా ! డయనేయండి !

లంబో : ఊ! మామగారేనీ ?

లక్క : వీధులో కెళ్ళారండి !

లంబో : ఎక్కడికి చెప్పా !

లక్క : గుడినగ్లరికి గొప్పసోమలూరు ఎవరో వజ్రాచారం బాగా ? ఆరిని తీసుకొద్దామని ఎళ్ళారండి !

లంబో : సోమలూరెందుకూ !

లక్క : అమ్మాయిగారికి మందిప్పించడాని కండి !

లంబో : అల్లానా ! (ఆనందంగా) అయితే ఆస్వాములవారు ఇప్పుడిక్కడికి వస్తారా !

లక్క : (బాధగా) సిత్రం !

లంబో: జావు ది ! ఆ కుర్చీ లో కూచుంటాడు. సుందరం
M. B లోను చుని లక్కయ్యకేసిచూస్తూ తలకొట్టు
కుంటాడు తను వెళ్ళాలి అన్నట్టు సంజ్ఞ చేస్తాడు
సుందరం)

లక్క : ఆ ! లంబోదరంగాయ !

లంబో: (తాపీనా) ఏరా !

లక్క : అయ్యగారెళ్ళి సానా నేపయింది. ఇప్పటిదాకా
రానేదు. పోనీ తమరుకూడా ఓ నా రి గుడిదగ్గకి
వెళ్ళి రాకూడదండీ !

లంబో: ఒరేయి, నీచాదస్తంగాని, నర్వనామ, అంత పెద్ద
మనిషి వెళ్లాక. డొక్కా లంబోదరం నిమ్మ పళ్ళ
రోడ్డు అనే మరో పెద్దపెనిషి మళ్ళీ స్వయంగా
వెళ్ళాలా ? లక్క న్లేదు ! స్వాములవారు తప్ప
కుండా వస్తారు. జానకికి తప్పకుండా నయమవు
తుంది. మనకి తప్పకుండా పెళ్ళవుతుంది !

లక్క : (చిరుకోపంతో) ఇక తమకి పెళ్ళవపం ఖాయమే
నండి !

లంబో: మరేమిటనుకున్నావు ? డొక్కా లంబోదరం,
నిమ్మపళ్ళరోడ్డు అంటే తిరుగులేదు !

(అని మునుపటికూ కూచుంటాడు, లక్కయ్య కింగారు పడుకున్న
సుందరానికి లాభంలేదన్నట్టు సంజ్ఞచేస్తాడు, సుందరం నిట్టూర్చి తేలు
తొంది తాళం చెవికిసి లక్కయ్యకి చూపెట్టి తాళం తీసి సన్యాసివేషం

తెచ్చిపెట్టానున్నట్టు సంజ్ఞచేస్తాడు. లక్కయ్యా త. పూసి గుబుపుతున్నట్టు జర్పిజుమిడ తువ్వలు విడుదల M B. కేసి వేడుస్తాడు.)

లంబో: అన్నట్టు లక్కయ్యా ! ఇల్లారా,

[సుందరం M B లోకి తప్పకంటాడు లక్కయ్యా వినుగా లంబో

దరం దగ్గరికి వస్తాడు.

లక్క: ఎందుకంటే !

లంబో: (సంతోషంతోలేచి) ఒరేయి జానకి ! ఆయ్ ? జా.కి
ఏంచేస్తోంది

లక్క: సూడనేదండి !

లంబో: ఈవారే డబ్బాలు అవీ ఏం చప్పుడవటం లేదే,
లోపల ?

లక్క: అవునండి !

లంబో: అయితే లక్కయ్యా ! గబ్బుకుని వెళ్ళి తాళం
చెవి పట్టా ! ఇద్దరం వెళ్ళి చూసాద్దాం !

లక్క: అయితే తాళం చెవి తీసుకొస్తానుండండి ! (అని
మొండిగా M B లోకి వెళ్ళి ఒక క్షణం ఆగి
వస్తాడు అన్నట్టు తాళంచెవులు అయ్యగారు పట్టి
గెళ్ళారండి !

లంబో: ఇదేం రోగంగా మీ అయ్యగారికి ! బబ్బు తక్కు
వయినప్పుడు తాళమేస్తాడు. ఎక్కువయినప్పుడు
మీద కొదిలేస్తాడు. మొన్న చూశావా ! తగ్గింది,
తగ్గిందిఅంటే లోపలకెళ్ళాను. వెంటనేడబ్బాపుచ్చు
తుని చచ్చేలాకొట్టింది ! ఏమయినానరే ! పూర్తిగా

తగ్గితేగాని ఛస్తే పెళ్ళి చేసుకోను. (అని విసురుగా కూచుంటాడు.)

లక్ష్మ : సిద్ధం ! (అని కంగారుగా L. F కేసి వడుస్తాడు.)
లంబో నువ్వెక్కడి కెడుతున్నావు'

లక్ష్మ : అర్జంటుపని గావకంవచ్చి ది. సి టిక లో వచ్చేస్తా
నండి ! (అని వెనక్కి చూడకుండా. L. F. లోకి
వెళ్ళిపోతాడు.)

[లంబోదరం లక్ష్మయ్య వెళ్ళిన కొద్దిక్షణాలలో లేచి L. F కేసి
వడిచి వెళ్ళి వచ్చి M. B కి ఎదురుగా బర్సీలో కూచుని ఏదో ఆలోచన
మొనెరిపట్టు సంతోషంతో చూస్తూ]

లంబో అ న లు పిల్లమతాబాలా ఉన్నప్పుడు మళ్ళీ మతి
కూడా ఎందుకూ, తోకచుక్కలాగ ! మతి ఎంత
తక్కువగా ఉంటే అంత మంచిది. కాస్తా తిరిగి
బడకుండాఉంటే సరి ! (R. F. కేసి చూసి, అప్యాయంగా)
మేడగదిలోపల వాతావరణం ఆహ్వానిస్తున్నట్టు
తెగ ప్రశాంతంగా ఉంది. తాళమాటి తగలేసి ఈసర్వనామం
మాల్దర్దరికి ఎడబాటు కలిగించాడు కదా ! ఇతగాడికి
పుట్టగతులుంటాయి ? వ్చే ! పాపం ! డొక్కా లంబోదరం,
నిమ్మపళ్ళ రోడ్డు అని తెగ స్మరిస్తూ ఒక్క రీతి కూచునుంటుంది.
నేను ఎటునుంచి వస్తున్నానా అని కళ్ళు

కాయలు కాచేలామాస్తూఉంటుంది ! (ఆవేశంతో లేచి) వెంటనే కలసుగుంటాను, ఆ ! దొడ్డి వెళ్ళు వెళ్ళి, నిచ్చే న వేసుగుని మేడవెక్కిస్తాను (అని R F కేసి తిరుగుతాడు. సుందరం హాయిగా నిట్టూర్చి M B లోకివస్తాడు, లంబోదర ఆగి అమ్మ బాబాయి ! అంటూ వెనక్కి పరుగెత్తుకొచ్చి L F ఇవతల కుర్చీలో కూచుంటాడు. సుందరం తలకొట్టుకుంటాడు) తీరా పైదాకా రానిచ్చి కిందికి ఒక్కతోపుతోసిందంటే నడుంపీకారెడుతుంది. ఈ మతి విసుకుకి వాటం పట్టుగోడం మా చెడ్డ కష్టంగా ఉంది. కాని మనిషి మామూలుగా ఉన్నప్పుడు నవ్వుతూంటే, ప్రాణం జార్లబడిపోతుంది ! జానికి ! (అని ప్రేమతో పిలుస్తూ, హాయిగా వెనక్కి జార్లబడుతూంటే వెనక్కాలేవచ్చి నిలబడ్డ సుందరం ఇంక కోపం పట్టలేక వీవుమీద ఒక్కటి కొట్టి ఆవేశంతో అక్కడే నిలబడిపోతాడు. లంబోదరం అల్లాగే చలనం లేకుండా బిసుకుగుసాయి, కళ్ళు పెద్దవి చేసుగుని భయంగా) నా వెనక్కాల ఎవరో ఉన్నారు ! (అది విని సుందరం కంగారుగా M B లోకి పరిగెడతాడు, తర్వాత ఉన్నట్టుండి గబుక్కుని లేచి లంబోదరం కుర్చీ వెనక్కాల కిందా గబగబా వెతిగేస్తాడు.) — చిత్రంగా ఉండే! వేపు

మీద మణుగు దెబ్బ పడడం ఖాయం మనిషి కనపడడు, ఏమిన్నాయో! ఒక వేళ మనిషి కాదేమో! (గుటకేసి భయంగా) దెయ్యం! (పిచ్చిగా) దెయ్యం! (అని అరచి L F కేసి తిరిగి) లక్కయ్యోయి!

లక్క : (చిన్న పెట్టి పుచ్చుకుని (L F లోంచి వచ్చి లాబోదరంగారు! లాబోదరంగారు! ఏమిటి సంగతి?

లాబో: దెయ్యాలు! (అంటూ లక్కయ్యని L F లోకి తీసుకుని చక్కాపోవడానికి ప్రయత్నిస్తాడు)

లక్క : అబ్బ! ఉండం! ముందు పెట్టెలోపల పెట్టాలి!

లాబో నేపెడతానుగాని, నువ్వక్కడే నుంచో చెప్తాను!

[అని పెట్టి తీసుకుని కంఠంగా వెళ్ళి M B కి దగ్గరగా ఉన్న కర్చీలో పడేసి వెంటనే వచ్చేస్తాడు]

లక్క : అసలు ఏమయిందండి! (M B లోంచి సుందరం వచ్చి గబుక్కుని ఆ పెట్టె తీసుకుని M B లోకి వెళ్ళి పోతాడు,)

లాబో: ఏమనడమేమిట్రా! సమయానికి నువ్వొచ్చావు గాని లేకపోతే ఈపాటికి దొక్క లాబోదరం, నిమ్మపళ్ళ రోడ్డు ఉండదు! (అని ఏడుపు మొహంతో చూస్తాడు.)

లక్క: ఏమిటి!

లంబో: ఆ! మరణ తలపెట్టుక వాసిలో తప్పిపోయిందనుకో!

లక్క : ఆ, మీకు మరీభయం!

లంబో: సీమోహం! నేను ఆ మాత్రం నిదానించకుండా భయపడతా ననుకున్నావా? చరిగి ది జాగ్రత్తగా విను! నేనా కుర్చీలో కూచున్నాను! ఇంతలో (అని MB దగ్గర కుర్చీకేసి చూసి చూపెట్టబోయి తెల్లబోయి, బిగుసుగు పోతాడు)

లక్క : ఇంతలో!

లంబో: (గుటకేసి వెనక్కు చరిగి) పెట్టి! లక్క య్యా! ఆ పెట్టి!

లక్క : ఏ పెట్టండీ?

లంబో: ఇంకా ఏ పెట్టేమిటా? ఇదీ ఆ దెయ్య పనే! సందేహంలేదు! ఈ కొంప తా దెయ్యాలపుట్ట! ఒరేయి, నువ్వుమాత్రం దూరంగా వెళ్ళు! (గ్రహించినట్లు కళ్ళేగలేస్తూ) అంతే! హు! ఊక్కా లంబోదరం. నిమ్మపళ్ళెరోడ్డు అంటే ఆవలిస్తే పేగులు లెక్కెట్టేస్తాడు!

లక్క : ఏమిటా పేగులు?

లంబో: కళ్ళేగలేసి, గర్వంగా) జానకికి మతి పోలేదు!

లక్క : (తెల్లబోయి) ఆ!

లంబో: ఆ! చాలా సర్వీసు ఉన్న దెయ్యం పట్టింది!

లక్క : అదా! ఏమయితే ఏమండీ! సోములారు వత్తున్నా
రుగా అన్నీ కుదిరిపోతాయి.

లంబో : మరి ఆయనకి దెయ్యాల పరిచయం ఉందా !

లక్క : పరిచయ మేమిటా? దెయ్యాలిన్ని ఆయనగోరు
నర్కస్ ఆడించేత్తారంట !

లంబో : అబ్బా !

లక్క : హా! అసలు అయ్యగారు ఏం చెప్పారో తెలుసా !

లంబో : ఏం చెప్పారు

లక్క : సోములారు చెయ్యిప్పస్తే నీళ్ళుట! చెయ్యిమూస్తే
మంటలుట !

లంబో : (తెల్లబోయి. నిలబడిపోయి. భయంగా గుటకేసి)
ఏమిటీ (ఆలోచించి) లక్క య్యా! నిన్న బొంత
అరిటిపళ్ళిగెల పట్టగొచ్చి ఇచ్చానుగదా, పట్టే
మైనా మిగిలాయా .

లక్క : ఉన్నాయండీ, భోంచేత్తారా ?

లంబో : నీ మొహం ! - ది కాదురా! సోములారు రాగానే
ఓ అత్తంఅరిటిపళ్ళి చేతిలోపెడితే మనకేసి కాస్త
మ చిగా చూస్తాడు.

లక్క : (ఉత్సాహంగా) భలే! అప్పుడు మీ పెళ్ళయి
పోతుంది ! ఓసారి మా ముసలమ్మ!

లంబో : దిక్కు మా లిన ముసలమ్మ ! నావ్వు ముందెళ్ళి
తీసుకురా !

లక్క : (వినయంగా) ముసలమ్మ రాదండి !

లంబో : ముసలమ్మ కాదురా, శనీ అరిటిపళ్ళు

లక్క : సి త్తం ! (అని R F. కేసి నడుస్తాడు. లంబోదరం ఉత్సాహంగా ఇటూ అటూ చూసి ఒక్కడూ ఉండడానికి భయపడినట్లు R F కేసి తనూ నడుస్తాడు.)

లంబో : లక్క య్యా ?

లక్క : ఏమండి !

లంబో : నేనూ వస్తాను, నడు !

లక్క : ఏం ! తమరొక్కరూ కూర్చోడానికి భయమా ?

లంబో : (హేళనగా) భయమా ? ఛెస్ ! మొక్కా లంబోదరం, నిమ్మపళ్ళిరోడ్డు జాతకలో లేదు భయమనే మాట !

లక్క : సి త్తం ! (L F కేసి చూసి) ఆ ! ఆ కుర్చీ కదల్చండి !

లంబో : (భయంగా, వెనక్కి చూడకుండా) ముందు నవ్వు లోపలికి నడవరా. నీమొహం ఈడ్చు ! (అని లక్కయ్యని అల్లాగే వెనక్కి తోసుకుంటూ R.F లోకి వెళ్ళిపోతాడు. ఒక క్షణం అగి ఇద్దరూ మళ్ళీ R F లోంచి వస్తారు. చేతులో అరిటిపళ్ళు లక్కయ్య జల్లమీద పెడతాడు. లంబోదరం గబా గబా ఆలోచించి) విసిరికట్ట ! విసిరికట్ట ! నడు !

(అంటూ లక్కయ్యతో మళ్ళీ R F లోకి వెళ్ళిపోతాడు.)

[M B తోంచి నుడం, స్వామి అవారి వేపంతో వచ్చి ఉత్సాహంగా ఇటూఅటూచూసి ఒకటన్నీ గదికి మధ్యగా లాక్కిని జిన్నీలో తాసిం పెట్టేసుకుని కూగుని, కిమండలానికి ఒకక్క ఆనకుని, కిల్లమూసుకుని, రుద్రాక్షమాల తిప్పుతూంటాడు, అంబోదరం విసిరికట్టి పుచ్చుకుని హాయిగా నివృత్తూ వచ్చి సుందరాన్ని చూసి నవ్వు కలిసి తెల్లబోతాడు లక్కయ్యకూడా వచ్చి ఆశ్చర్యంగా చూస్తాడు, అంబోదరం పెర్వన్ గా నిసుంకుంటాడు]

లక్క : ఓనారి మా మాసలమ్మ !

లంబో : నోరుముయ్యరా! (మెల్లిగా) లక్కయ్యా! ఆ జిన్నీలో ఏమిటి ?

లక్క : సోమలారే !

లంబో : ఆ !

లక్క : ఇంకా సందేహం ఏమిటండీ! (మెచ్చుకుంటూ) ఆహా! ఏం తేజస్సు!

లంబో (ఏడుపు మొహంతో) వీధి తలుపు గడియజేసుంది!

లక్క : అయితే !

లంబో : (విసుగ్గా మెల్లిగా) నీదింత చవుడు తలకాయేరా ! ఈయన లోపలికి ఎల్లావచ్చామా !

లక్క : (గుడ్లప్పగించే లంబోదరం కేసి చూస్తూ నిలబడి పోతాడు.)

లంబో : (ఆచుర్దాగా) మామగారేవీ !

లక్క : (భయంగా చూస్తాడు.)

లంబో : (హాడిలిపోయి గబగబా విసురుకుంటూ) మాట్లాడ వేరా !

లక్క : మీరింత అర్థ లేకుండా కంగారుపడతారేమిటండి ? ఆరు గొప్ప శక్తిగల సోమలూరు ! మామిడిసెక్క గడియలూ, ఒంటిఇటికి గోడలూ ఆరికి ఓ అడ్డం టండీ మన అదృష్టం బాగుండి ఇక్కడే దర్శన మిచ్చారు !

లంబో : అవునునా! నా అనుమానం ఏమిటంటే ఈనరుకు గూడా దెయ్యం బాతేమోనని !

లక్క : అబ్బ, ఊరుకోండి రండి ! దణ్ణం పెడదా !

[అంబోదరం బల్లదగ్గరికి వెళ్ళి ఆరటిపల్ల తీసుకుని అక్కయ్య వెనక్కాలే నడుస్తూ సుందరం దగ్గరికి వెడతాడు.

లంబో : మహాప్రభూ! కటాక్షించాలి!

[అని తర్చిదగ్గరగా అక్కయ్య మోకరించి, అంబోదరాన్ని కూడా అల్లాగే చెయ్యమని సంజ్ఞ చేస్తాడు అంబోదరం ఆరటిపల్ల పక్కకి నెట్టి వేలి ఊదేసి, వాళ్ళాగ్గా తాపీగా మోకరించి తలవంచుకుని సుందరానికి నమస్కరిస్తాడు. సుందరం ఓకంటితో అంబోదరాన్ని చూసి, కమండలంతో అంబోదరం తలకాయ మీద కొట్టి య గ్రాహకం కూచుంటాడు]

లంబో : (ఉలిక్కి పడి, బుర్రరాసుకుంటూలేచి) అమ్మాయి ! బుర్ర చిల్లడిపోయింది. లక్కయ్యాయి ! కొడుతున్నాడు కూడా ఏమిటా ఈయన ! అమ్మ ! అమ్మ ! తలతిమ్మిరెక్కిపోయింది !

లక్క : అబ్బ, ఊరుకోండి ! ఈయనలో పెద్దశక్తి ఉంది, మనల్ని కనిపెడుతూనేఉంటారు జాగ్రత్త ! శపించారంటే రాళ్ళయిపోతాం !

లంబో : (భయ గా) రాళ్లే !

లక్క : ఆ ! ఉత్తనాపరాధు !

లంబో : (స్మశాన మొహంతో) నేను ఇంటికి పోతాను !

లక్క : మీరుండండి, నేను చెబుతాను ! (సకిలించి) స్వామీ ! ఈసావుల్ని కటాక్షించాలి !

సుంద : (మెల్లగా కళ్ళుతెరచి, గంభీరంగా) ఎవరది !

లంబో : (ఒణుకుతూ) ఎవ్వరూలేరండి !

లక్క : మేమేనండి ! మేం మంచి కట్టంలో ఉన్నామండి ! తమరే రచ్చించాలి. (సుందరం తల ఊపుతాడు.) ఆరు డొక్కా లంబోదరం, నిమ్మపళ్ళ రోడ్డుగారు !

సుంద ; అదేమిటి ?

లంబో : (చిక్క మొహంతో) అది నాపూర్తి ఎడ్రనండి !

సుంద : (లంబోదరం నమస్కారం గుర్తించి) శీఘ్రమే కల్యాణ ప్రాప్తిరస్తు !

లంబో : (కొంచెం హుషారుగా) అవునాండి, మరి ! అందుకోసమే తమర్ని ప్రార్థిస్తన్నామండి.

సుంద : ఎందుకోసం ?

లంబో : అదేనండి ! కల్యాణం !

సుంద : మంచిది !

లంబా : నా భార్యకి! అహ, కాదండి! నాకాబాయే భార్యకి
అదీ కాదండి ! మూడీ ఇంట్లో పెద్దదెయ్యండి !

సుంద ; లేదు !

లంబా : మరిదానికి మతిపోయింది! ఇందాకా పెట్టేస్తాయిది
పెగ్గా వీపుమీద చాటంత దెబ్బ !

సుంద ; (చిరుకోపంతో) అనవసర ప్రసంగం !

లంబా ; చిత్తం! ఏమైనా కానకి మతిపోవటం భాయమండి
తమకే రక్షిలాలి ?

సుంద ; అందుకోసమేగా వచ్చాం ?

లంబా ; చిత్తం, చిత్తం! స్వాములు నిన్న ఏకాదశి ఉపో
వ్యం అనుకుంటాను. ముందు నాలుగు బొంత అరటి
పళ్ళు సేవించండి !

సుంద ; ఛీ ! అవతల పాశెయ్యి !

లంబా : (హడలిపోయి వదిలేసి) చిత్తం, చిత్తం! కానకి !
కాని, స్వామీ ! జానకికి మతికుదరపోతే తమ
రేమడిగితే అది ఇచ్చుకుంటానండి !

సుంద ; మాట తప్పితే :

లంబా ; ఏమిటి ! డొక్కా లబోదరం, నిమ్మపళ్ళరొడ్డు-
మాట తప్పడమా ? హా! తప్పితే పళ్ళు డ
గొట్టండి !

సుంద : మొహం దగ్గరసా పెట్టు !

లంబో : (చిక్క మొహంతో) ఆ! ముందరే ఊడగొడ
తారా! (అని కళ్ళు మూసుకుని దగ్గరగా జరుగు
తాడు)

సర్వ : (L F లోంచి వస్తూనే సుందరాన్ని చూసి ఆశ్చ-
ర్యంగా నమస్కరిస్తూ) తమ రిక్కడికే దయ
చేశారా, స్వామీ ?

సుంద : (నీరసంగా నవ్వి) హు! ఊ, ఊ- భక్తుల బాధలు
మాకాళ్ళకి పెట్టని గొలుసులు!

సర్వ : చిత్తం! నిజంగా మేం ఎంత అదృష్టవంతులం!

లంబో : సరిగ్గా నేనూ ఆముక్కే అన్నానండి, మామగారూ!

సర్వ : సరేగాని, లంబోదరం ! ఆ విసినికట్ట తీసుకుని
స్వామివానికి విసురూ!

లంబో : చిత్తం? (విసినికట్ట తెచ్చి విసురుతాడు.)

సర్వ : అన్నట్టు, తమకి మా ఇల్లు ఎల్లా తెలిసింది,
స్వామీ!

లంబో : మామగారికి ఏమీ తెలియదు! స్వాములకి దివ్య
దృష్టి ఉండదండి, మరీ!

సర్వ : ఎంత ఆశ్చర్యం !

లక్క : మరేనండి! ఓసారి మాముసలమ్మ!

సుంద : అనవసర ప్రసంగం ! సర్వనామం ! రోగి ఏదీ !

సర్వ : లోపలుదండి!

సుంద : తీసుకురా. ఇక్కడికి!

సర్వ : చిత్తం! లంబోదరం! ఇదుగో తాళంచెవి! (అని తాళంగుత్తి తీసి, తాళంచెవి వేరే పట్టుకుని ఇస్తాను)

లంబో : (వుచ్చుకుని, చూసి) అవునండీ! (అని మళ్ళీ ఇచ్చేయ్యబోతాడు.)

సర్వ : నీ మొహంలా ఉంది! మేడమీన కెళ్ళి అమ్మాయిని తీసుకురావోయి!

లంబో : (బిక్క-మొహంతో) నేనెందుకండీ? మ్యం! మ్యం! తమరే!

సర్వ : ఫరవాలేదు వెళ్ళు! స్వామివారుండగా నీకేం భయం!

లంబో : (ధైర్యం లాక్కు తెచ్చుకుని) అవును! (నవ్వుతూ) హిహిహి! వీరా, లక్కయ్యా! మనకి భయం లేదుగా!

లక్క : (హుషారుగా) నేడు కదండీ!

[లంబోదరం ధైర్యంగా అడగులేసుకు రూ R.F లోకి వెడతాడు కొద్దిక్షణాల్లో అతడు ఒక చప్పుడు, కేకలు గలగా వినిపిస్తాయి, లంబోదరం కంగారుగా R.F లోంచి పరుగుత్తుకొస్తాడు బాల్లు రెగిపోయి ఉంటుంది, ఓకన్ను కప్పం అవుతుంది మోరంతూటాడు]

సర్వ : అల్లా అయిపోయావేమిటీ కన్ను అల్లావచ్చిందే.

లంబో : (ఏడవబోతూ) నే వెళ్ళనంటే లాపలికి తోళారు!

లక్క : పట్టుకుని చచ్చేలా కొట్టింది... నేనుగనక!

ధైర్యంగా వెనకొచ్చేశాను. అబ్బ ! అబ్బ ! దడ
దడ ఇంకా ఇప్పటికి తగ్గలేదు !

లక్క : తమరేదో అనుకుంటారు, నే క పో తే అంతమంచి
అమ్మాయిగారికి అంతనావుకోపం ఎందుకొత్తుంది

లంబో : నీలకాయ ! నేనసలుమాటే ఆ డం దే ! మామ
గారిచ్చిన తాళంచెతితో మెల్లిగా తలుపుతీసి జాగ్ర
త్తగా తొంగిచూశాను ! అంతే ! (ఏడుపు ఆపు
కుంటూ) తలకాయా ధనేల్మని పోయి ది ! (తల
మీద చేతులేసుకుని) అబ్బ !

సర్వ : అంతా మనకర్మ ! ఈసారి గుమ్మంలో నుంచుని
కేకేయి !

లంబో : (నిక్క చ్చి గా) ఇంక వన్ను తోసినా వెళ్ళను !

సర్వ : వెళ్ళమంటూంటే ఏమిటా మూర్ఖత్వం (కోపంగా
చూస్తాడు.)

లంబో : (అనుమానిస్తూ) సరే నం డి ! R. F దాకా వెళ్ళి
భయంగా చూస్తూ) జానకీ ! అదిగో మెట్ల మీద
కొచ్చింది ! (వెనక్కితగ్గి) జానకీ ! నేను కాదు
మీనాన్నగారు పిలుస్తున్నారు. (ఓ తలగడా విసు
రుగా వచ్చి లంబోదరాన్ని డీకొంటుంది) హబ్బ !
మీనాన్న పిలుస్తుంటే నన్ను క్షోధతావేమిటి
మరి. మరి ! అసలు నువ్వు ఆల్లా అల్లివేయ్యట్టావు.

చెప్ప! నాకోపంపన్నే మాచెడ్డచిక్కు, (ప్రేమతో)
జానకీ! రా. (గునుస్తూ) అందుకనేమి!
(ఓచిన్న డబ్బా వచ్చి లండబోదరంమీదపడుతుంది)
అమ్మయ్యో! చచ్చాను! (అంటూ పరిగెత్తు
కెళ్ళి సర్వనామం వెనక్కాల దాక్కుంటాడు.)

సర్వ : (కోపంగా; L. F దగ్గరకెళ్ళి, పైకిచూస్తూ) ఏమి
టిది. అమ్మాయి? అల్లుణ్ణి అల్లాకొట్టచ్చా! తప్పు
కదూ? ఎంతదెబ్బతగిలిందో చూడు. అతనికి!

లంబో: మశే! మెదడులో సంగీతం ఇప్పుడింకా తగ్గ
లేదు!

సర్వ : రా. కిందికి! మహానుభావులైన స్వాములవారు
స్వయంగా వచ్చారు!

సుంద : రోగి ఎక్కడుంది?

లంబో: అదుగోనండి! (R- F పైకిచూపిస్తూ) మేడమెట్ల
మీదమరోడబ్బాపుచ్చుకుని హిట్లరానుంచుంటుది!

సుంద : (లేచి) సరే! మేమే స్వయంగా వెడతాం!

సర్వ : చిత్తం! దయచెయ్యండి! (అని R F లోకి
చూపిస్తాడు)

లంబో: (సుందరం R F కేసి వెతుక్తూ) జాగ్రత్త
స్వామీ! గరిల్లు, డబ్బాలు, రోకళ్ళు అన్ని
ఉన్నాయి పైన! (సుందరం R F లోకి వెళ్ళి
పోతాడు. అంతా అటువైపు ఆశ్చర్యంగా చూస్తూ
టారు.) మామగారూ! మామగారూ!

సర్వ : (R F. కేసి చూస్తూ) ఏమిటోయి ?

లంబో : చూశారా! జానకి ఆస్వామివార్ని మేడమీదకి తీసుగుపోతుంది, ఏం చేస్తుందో, ఏమిటో! నలుగురు మొగాళ్ళనీ కేకేస్తే !

సర్వ : అంత మతిలేకుండా కంగారుపడతా వేమిటోయి, మరినూ (అని కుర్చీకేసి నడుస్తూ) అల్లా కుర్చీలో కూర్చో!

లంబో : (కూచుంటూ) 'నాకేం! నన్యాసులకి ఇన్నూరెన్ను కూడా ఉండదు!

సర్వ : ఫరవాలేదులే! లక్కయ్యా!

లక్క : జాబయ్య !

సర్వ : ఈస్వామివారి ధర్మమా అని అమ్మాయి తిక్కి ఆశోగ్యవ తురాలైతే ఎంత ధన్యులం ?

లక్క : అడ్డమాండీ! ఓసారి మా ముసలమ్మ!

లంబో : ముసలమ్మకే గాని లక్కయ్యా! ఇందాకా నువ్వు తెచ్చిన పెట్టి లక్కడిది ?

సర్వ : పెట్టేమిటోయి ?

లక్క : మరే! పెట్టేమిటండీ !

లంబో : అయ్యో, నీమతిమండా! దెయ్య మెత్తుగుపోయినా కట్టిరా !

సర్వ : దెయ్యమేమిటోయి ?

లక్క : ఆ! నేనేదో పెట్టితెచ్చినట్టు, అది ఏదో డెయ్యం ఎత్తుగుపోయినట్టు అయ్యగారికి కనిపించిందట!

లంబో : కనిపించడమేమిటా, నీ మొహం! నువ్వు పెట్టి తేలా ?

లక్క ; (సర్వనామంతో) ఇంకేం సెప్పమంటారు, బాబయ్యా!

సర్వ ; లంబోదరం !

లంబో ; అదికాదండీ !

సర్వ ; ఏదీకాదు! నువ్వు కాన్సేపు ఏమీ ఆలోచించకుండా కూచో !

లంబో ; ఖర్మ !

సర్వ ; లక్కయ్యా! ప్లాస్కులో కాఫీ ఉందా ?

లక్క : ఉందండీ!

సర్వ ; అయితే ఓ కప్పుడు వేడివేడి కాఫీ పట్టుగొచ్చి లంబోదరాని కియ్యి !

లక్క ; సిర్రె! (అని M B లోకి వెడతాడు.)

లంబో ; అంతేగాని నామాట వినరు!

సర్వ ; ఎందుకు, లంబోదరం, అనవసర గా అంత ఇది అయిపోతావు ? స్వాములవారు మన అదృష్టంకొద్దీ దొరికారు. అమ్మాయికి సుబ్బరంగా నయమయి పోతుంది. వెంటనే మీ ఇద్దరుకీ పెళ్ళి చేసేస్తాను, తీరిపోతుంది ! ఇంకేం కావాలి, చెప్పు !

లంబో ; (హఠాదుగా) అంతే అనుకోండి! (లక్కయ్య M B లోంచి ఓ కాఫీఉన్న కప్పు, దాంతో, సానరు తీసుకువచ్చి, లంబోదరానికి ఇస్తాడు. లంబో

దరం కొంచెం చప్పరించి) అయితే, మామగారూ !
మొదట్నుంచీ మీ అమ్మాయి నోరూ, చెయ్యూ
మహవాడి అనుకుంటాను.

సర్వ : ఛ. ఛ. (లంబోదరం కంఠాదు పడతాడు.) నీకు
ఖాయ పరిచాక ఇల్లా అయిపోయిందిగాని, ఇది
వరకు నోరెత్తి మాట్లాడిగాని, కన్నెత్తి చూచి
గాని ఎరగదు. పగాయి వాళ్ళు ఇంటికి వస్తే
ఎదురుగా కనపడడానికే సిగ్గుపడిపోయేసి పిచ్చితల్లి

లంబో : (ఆశ్చర్యంగా) అయితే మీఅమ్మాయికి సిగ్గుందా !

సర్వ : రెండు నిమిషాలు సరిగ్గా మాట్లాడవుగదా ! ఏమిటా
తెలివితక్కువ వాగుడు !

లంబో : బాగానేడింది ! ఆడాళ్ళకి కూడా సిగ్గుంటుందని
నాకేం తెలియనూ !

సర్వ : ఖర్మ ! అని లేచి విసుగ్గా పచార్లుచేస్తాడు. లంబో
దరం కాఫీతాగి కప్పు, సాసరూల కక్కుయ్యకి
అందిస్తాడు. లక్కుయ్య M B దగ్గర ఉన్న చిన్న
బిల్లుబాద పెడతాడు.) స్వాములవారు వెళ్ళాక
ఎంత నిశ్శబ్దంగా ఉండీ !

లంబో ; ఇక అంతా నిశ్శబ్దమేనండీ !

సర్వ ; అదేమిటి ?

లంబో ; (రాగధోరణిలో) పవమాన సుతులు బాసి—

సర్వ ; ఆ పాటేమిటి ?

లంబో : మంగళమండి ! ఈ సాటికి స్వాములారి ప్రాణం
కాస్తా సావం పీకారెల్లిపోయింటుంది !

లక్క ; (R. F. కేసిచూస్తూ) అబ్బ, ఊరుకోండి ! సోము
లారు వత్తున్నారు !

లంబో ; ఏమిటి, బతికే !

సుంద ; (R F లోంచి గంభీర-గా చూస్తూ వచ్చి మధ్య
కుర్చీలో కుర్చుంటాడు. ముగ్గురూ ఆ దుర్దాగా
అతని చుట్టూ జేరతారు. సర్వనామంకేసి తిరిగి)
నారాయణ !

సర్వ ; చిత్తం ! అమ్మాయికి ఎల్లా ఉండండి !

లంబో ; సావం ! గరిట్లాండి, రోకళ్ళా !

లక్క ; అబ్బ, ఊరుకోండి !

సుంద ; వ్యాధి చాలా తీవ్రమయింది !

సర్వ ; (జాఫగా, భయంతో) స్వామీ !

సుంద ; ఔషధప్రయోగం జరిగింది గనుక తోగి ప్రాణానికి
ప్రమాదం తప్పింది !

లక్క : అయితే ఇంకేమీ భయంలేదంటారా, స్వాము
లారు !

సుంద : ఔషధ ప్రయోగంజరిగిందేగా? తెల్లవారేటప్పటికి
ఏమీ ఉండదు. సర్వనామం అనందతో
చూస్తాడు.

సర్వ : అంతా దమదయండి. దిక్కుతోచక నిరాశలో మునిగిపోతున్న మమ్మల్ని రక్షించడానికి తమరు నిజంగా దేవుడులాదయచేసారు. ఎన్నిజన్మలకైనా మీముణ్ణి తీర్చుకోలేను !

సుంద : అంతా భగవత్సంకల్పం !

లంబో : చిత్తం ! అసలు స్వామీ ! ఈ రోగం వైద్య ప్రకోపమా లేక దైత్యం ప్రభావమా ?

సుంద : పట్టుదలల పరిణామం !

లంబో : అంతేనంటారా !

సుంద : అంతేకాదు ! దుష్టగ్రహ సాంగత్యదోషం కూడా ఉంది !

సర్వ : అంటే !

లంబో : నే చెప్పాలా ? విశాచ పరిచయం !

సర్వ : నువ్వురుకో. లంబోదరం !

సుంద : అతను చెప్పింది నిజమే (లంబోదరంతో) నీచెయ్యి చూపెట్టు !

లంబో : (వాడలిపోయి చెయ్యి దాచుకుని) నాకేం జబ్బు లేదండి !

సర్వ : లంబోదరం ! చూపెట్టు చెయ్యి !

లంబో : చిత్తం ! (అని అనుమానంగా బాధగా అరచెయ్యి సుందరానికి చూపిస్తాడు.)

సుంద : (ఒకక్షణం చెయ్యి పరీక్షగా చూసి తలపరికిస్తూ)
అదా సంగతి! సరే!

లంబో : (బిక్క మొహంతో) అంటే ?

సుంద : నీకిదివరకే ఓ పెళ్ళయింది కదూ ! (లంబో దరం
(తెల్లబొయిచూస్తూ నిలబడినా తాడు)

సర్వ : ఏమిటిది లంబోదరం ?

సుంద : నీకిదివరకే ఓ పెళ్ళయిందీకదూ ?

లంబో : (మొండిగా) ఏమో, నాకు తెలియదు !

లక్క : అదేటండి, అల్లా సెవుతారూ !

సుంద : అబద్ధమాడి తప్పించుకోడానికి ప్రయత్నించకు !
మునిసిపల్ ఆఫీసులో కావలిస్తే రికార్డు సాక్ష్యం
కూడా ఉంది ! సమాధానం సరిగ్గా చెప్పు

లంబో : (చిరికోపంతో) నా పెళ్ళి మునిసిపల్ ఆఫీసులో
అవలేదు ! గుళ్ళో అయింది !

లక్క : (సుందరంతో ఆశ్చర్యంగా) తమరికెల్లా తెలిసిందండీ

సర్వ : మహానుభావులకి తెలియని విషయా లేముంటాయి ?
(లంబోదరంతో) మరి ఆ ముక్క సువ్వు నాతో
ఎందుకు చెప్పలేదూ !

లంబో : ఎల్లానూ అయిపోయింది కదండీ, అందుకని ! పైగా
పదేళ్ళక్రితమే అది హాయిగా చచ్చిపోయింది
తుడాను !

సర్వ : ఎంతమోసం !

సుంద : ఇప్పుడు ఆ గ్రహంకూడా మీ అమ్మాయిని వీడి
స్తోంది !

సర్వ : (భయంగా) ఆ !

సుంద : అవును ! ఈ సంబంధం నిశ్చయించాకే మీ
అమ్మాయికి ఆవ్యాధి వచ్చింది. అవునా !

సర్వ : చిత్తం !

సుంద : ఔషధ వ్రయోగం ఈ పరిస్థితుల్లో తాతా. లిఖ
శాంతినే కలగజేస్తుంది. ఈసంబంధం రద్దయితేగాని
ఆగ్రహం వదలదు. ఆగ్రహం వదులైతేగాని మీ
అమ్మాయికి పూర్తిగా నయమవుతుంది !

సర్వ : అట్లాగా !

లంబో : అయితే ఇంచాకా నావీవుమీద కొట్టింది. అదా !
స్వాములూ! నాకూడా కాస్త వీభూతి ఇవ్వరా ?

సర్వ : ఒద్దు స్వామీ ! ఈ లంబోదరం న బంధం ఇప్పుడే
రద్దుచేసేస్తున్నాను.

లంబో : అదేమిటి, మామగానూ !

లక్క : చాలైంది. లంబోదరంగానూ! మా అమ్మాయిగారికి
నయమవుతుంది మాకు ముఖ్యం !

లంబో : రామ, రామ ! మామగానూ !

సర్వ : నువ్వింక ఆపేరెట్టి నన్ను పిలవకు !

లంబో : డొక్కా లంబోదరం, నిమ్మపళ్ళరొడ్డు! నీఖర్చి ఎలా
కాలిపోయిందిరా. చచ్చి కూడా సాఫ్తాస్తోంది సీపెంట్
సాధించడమేమిటీ చప్పగా చావొడతోంది
కూడాను!

అక్క : ఒకవేళ పతివ్రత - రేమోనండి !

లంబో : సీమోహం! నోర్మయి !

అక్క : అదికాదండి, ఓసారి మాముసలమ్మ !

లంబో : దిక్కుమాలిన ముసలమ్మ, ఊరుకోరా !

సుంద : పెళ్ళిప్రాయత్నం రద్దుచేశానుగనుక తప్పకుండానయి
మయి తీరుతుంది. కాని మళ్ళీ ఈసంబంధం గురించి
ఎప్పుడు ఆలోచించినాసరే, మీ అమ్మాయి పరిస్థితి
మళ్ళీ మొదటికొస్తుంది. తిరగబెట్టినవ్యాధి తిరుగు
మొహం పట్టడం చాలా కష్టం !

సర్వ : చిత్రం ! ఈ సంబంధంగురించి ఇంక ఆలోచించ
నండి ! దేవుడుమీద ఒట్టు !

లంబో; ఆ !

సుంద : అయితే ఇక మేం వెళ్ళొస్తాం ! (అని లేస్తాడు.)

సర్వ : స్వామీ ! ఒక్కక్షణం !

సుంద : ఎందుకూ !

సర్వ : ఏదో మాఉడతాధక్తికి కాస్త నిదర్శనం !

సుంద : ఏమీ అక్కల్లేదు ?

నర్వ : మీకోసంకాదు స్వామీ ! మా తృప్తికోసం !
ఇవ్వడే వస్తాను !

(అని M B లోకి తొందరగా వెళతాడు.)

ల బో : (మెల్లిగా సుందరం దగ్గరికివచ్చి) స్వామీ !

సుంద : ఊ !

లంబో : నాదీపం ఆర్చేశారు ! ఘోష కాస్త సాయమైనాచేసి
పెట్టండి ! జన్మంతా మీపేరు చెప్పకుంటాను !

సుంద : ఏమిటది !

లంబో : దెయ్యాలకి కూడా చేతబడి చెయ్యడం తమకి జేలి
సుంటుంది. నాయన నాభార్య ! కాస్త చేతబడిచేసి
కదలకుండా కట్టెయ్యండి, మీకాశ్చర్యంకుంటాను !

లక్క : అంతా అయిపోయాక ఇప్పుడెందుకండీ ?

లంబో : ఆ ! ఆ మణుగున్నర సన్మానం నీకూడా జరగ
వలసింది. అప్పుడు తెలిసేది ఎందుకోను స్వామీ !
వీభూతి !

నర్వ : (లక్కయ్య తెచ్చిన పెట్టి చేత్తో పట్టుకుని M B
లోంచి ఆశ్చర్యంగా వస్తూ) లక్కయ్యా ! ఈ పెట్టి
ఎవరిదిరా !

(సుందరం, లక్కయ్య తెల్లబోయి చూస్తారు.)

లంబో : (భయంగా చూస్తూ) అదేనండి అదే !

నర్వ : ఏమిటా అది !

లంబో : అదేనండీ దెయ్యమెత్తుకుపోయిన పెట్టి ! ఇదేక్కడ కనపడింది మీకు ?

సర్వ : గదిలో నా మంచంకింద ఉంది !

లంబో : అయితే గదిలో మీమంచంమీదే దెయ్యంఉంది !

సర్వ : దెయ్యంలేదు, దేవతలేదు ! అసలీపెట్టి ఎవరిది !

సుంద : (నీరసంగా నకిలించి) కాలాతీతమవుతుంది ! మేం పడతాం !

సర్వ : క్షమించండి స్వామీ ! ఒక్క నిమిషం ! (లంబో దరంతో) చెప్పు లంబోదరం ! ఈపెట్టి ఎక్కడిది

లంబో : నన్ను పట్టుకున్నా రేమిటండీ ! తెచ్చి న పాడు లక్కయ్య !

సర్వ : ఏరా లక్కయ్యా ! ఇందాక తెలియదన్నావే !

లక్క : (నీరసంగా నవ్వి) ఓసారి మా ముసలమ్మ !

సర్వ : నీముసలమ్మ మండిరి ! అసలీపెట్టి నీకెక్కడిదిరా ?

లక్క : కాస్త పెట్టికోసం అంతకంగారు పడతారేమిటండీ !

సర్వ : ఇది కాస్త పెట్టికాదురా ! ను దరంపెట్టి !

లక్క : (ఆశ్చర్యంగా నటిస్తూ) ఏమిటీ ! ను దరంగారి పెట్టా !

లంబో : మీకా దెయ్యం పేరుకూడా తెలుసేమిటి ! మామ గారూ !

సర్వ : నువ్వూరుకో లంబోదరం ! ఏరా, లక్కయ్యా ! నువ్వు ఆ నీచుడు సుందరంతోకలసి యజమానికి

ద్రోహ ! తలపెడుతున్నా వన్నమాట ! స్వామీ !
ముందు వీణ్ణి చింతచెట్టు అయిపోయేలా శపించండి !

సుంద : ఆవేశపడకు ! అసలీ సుందరం ఎవరు !

ప్రవా : (L F లోంచి ఆదుర్దాగావచ్చి) మా అబ్బాయి !

సుంద (తెల్లపోయిచూసి) ఆ ! నా ! (కళ్ళుమూసుకుని,
కుర్చీలో కూచుంటూ) నా చా య ణ ! అని జపం
నటిస్తాడు)

లంబో : ఏమిటి మీరనేది !

ప్రవా : సుందరం మా అబ్బాయి అంటున్నాను !

లంబో : ఏమిటి ? ఆ దెయ్యం పాపం మీ అబ్బాయా !

ప్రవా : దెయ్యమా !

సర్వ : (మధ్యనున్న లక్కయ్యతో) ఒకేయి, లక్కమా !
అసలీ ప్రవాహం పంతులు సిగ్గులేకుండా ఇక్కడికెందు
కొచ్చాడో కనుక్కో !

ప్రవా : లక్కయ్యా ! ముందు మా అబ్బాయిని దెయ్య
మంటున్న ఈ పిశాచమెవడో కనుక్కో !

లంబో : పిశాచమేమిటి ! డొక్కాలబొదరం, నిమ్మపళ్ళ
కోడ్డు !

సర్వ : ఒకేయి, లక్కయ్యా ! ప్రవాహం పంతులకేసి
చూపిస్తూ) ఆయన్ని తక్షణం ఇక్కణ్ణుంచి వెళ్ళి
తొమ్మన్నానని చెప్పు !

ప్రవా : (తన దగ్గరకి వెళుతుగా వచ్చిన లక్కయ్యతో) =
వెళ్ళనన్నానని చెప్పగా, లక్కయ్య!

సర్వ : (తెచ్చబొయి తన దగ్గరకి వచ్చిన లక్కయ్యతో)
అసలేమిటా? ఇక్కడో కనుక్కో!

ప్రవా మా అబ్బాయి సుందరాన్ని అప్పచెప్పమని అడగ
చాకి!

సర్వ : మీ అబ్బాయి?

ప్రవా : అవును!

సర్వ : నాకే తెలుసు?

ప్రవా : నీకే తెలుసు!

సర్వ : కలవరిస్తున్నావా? నాకింత మనోక్షోభ కలిగించిన
వాణ్ణి నాగుమ్మంలో అడుగుపెట్టనిస్తానా! కనిపిస్తే
తుపాకినే యిద్దను!

ప్రవా : నీడబొయ్యలు నాదగ్గరకాదు సర్వ నామం!
అది మా సుందరం పెట్టికదూ!

సర్వ : అదా! అవును?

ప్రవా : ఇక్కడికెళ్లావచ్చింది?

సర్వ : ఏమో!

ప్రవా : ఎల్లా వచ్చిందో నాకు తెలుసు! నీ కూతు
ప్రేమలో మతి తిరుగుచున్న మావాణ్ణి మా

పెట్టి మీ ఇంటికి తీసిగొచ్చావు. మంచి మాటలతో
మందో, మాకో పెట్టి మావాణ్ణి మాయంచేశావు !
అందుకు సాక్ష్యం ఈపెట్టి ! దానికి ఋజువు ఈ
మనిషి !

లంబో : (తెల్లబోయి) నేనా .

ప్రవా : అవును ! నువ్వే ! అన్నావుగా మావాడు దెయ్య
మయ్యాడని .

లంబో : ఏమో నాకేం తెలుసు?—మామగారే చెప్పారు !

సర్వ : (తెల్లబోయి) నేనా .

లంబో : అవును ! ఇందాకా అన్నారు కదండీ ! .

సర్వ : నీమొహం ! దీని కంతకీ అ న లు కారణం ఈ
లక్కయ్య !

లక్క : (భయంగా) నేనాండీ ?

ప్రవా : ఏమైతేం, ఈదారుణానికి మీ ముగ్గురే కారణం.
నేనివ్వడే వెళ్ళి పోలీసుల్ని తీసుగొస్తానుండండీ !

లంబో : అయ్యబాబోయి, పోలీసులే !

సర్వ : దిక్కుమాలిన ఖర్మ ! ప్రవాహం పంతులూ !
ఒక్కసారి ఆగు ! (సుందరంతో) స్వామీ !—
అనవసరంగా అపవాదుల పాలవుతున్నాను ! ఆయన
కొడుకు ఎక్కలన్నాడో దయచేసి చెప్పండి !

ప్రవా: వారెవరు !

లక్క : వారు!— బాబయ్యా ! గొప్పశక్తిగల సోమలారాడి !

ప్రవా: అల్లానా?—స్వామి— మా అబ్బాయిని ఈ దుర్మార్గులు ఏంచేశారో చెప్పండి ! బాబోదరం భయంగా, రహస్యంగా L.F.కి చక్కాపోతాడు,)

సుంద : అయితే సర్వనామం !— నీకు ఈ చిక్కులోంచి తప్పించుకోవాలనుందా !

సర్వ : చిత్తం! — మనస్సుర్తిగా ప్రార్థిస్తున్నానండి !

సుంద : (ప్రవాహంపంతులుతో) మీకొడుకు మీకుదక్కాలనుందా !

ప్రవా: వాడు నాప్రాణమండి !

సుంద : అయితే మీ మనస్సుల్లో రేగిన ద్వేషాలు తుడిచేసుకుని మళ్ళీ మా మూలుగా స్నేహితులవండి!—

సర్వ : అనంభవం స్వామి !

ప్రవా: వీళ్లేదు. స్వామి !

సుంద : అయితే నీకు జైలు తప్పదు ! — నీకు పుత్రశోకం తప్పదు !

సర్వ :— స్వామి !

ప్రవా:— స్వామి !

లక్క : సోమలారి మాటకి తిరుగుండకండి !

[ప్రవాహం. ప్రవాహం పంతులూ ఒక్కక్షణం తిటపటామించి
లక్కయ్యకేసి తిరుగుతాడు]

ఓసారి మా ముసలమ్మ !

సర్వ : ఒరేయి, నువ్వుండు !

ప్రవా : సర్వ నామం ! నన్ను క్షమించు ! (అంటూ
ముందుకి వస్తాడు)

సర్వ : (ఆనందంతో) ప్రవాహం పంతులూ ! (అంటూ
ఎదురు వెళ్ళి కౌగలించుకుంటాడు) స్వామీ !
మా అల్లుడు సుందరం ఎక్కడున్నాడు ?

సుంద : ఇక మీ ఇద్దరూ వియ్యమండడం ఖాయమేనా !

ప్రవా : ఖాయమేనండి !

సుంద : సత్యమేనా

సర్వ : సత్యమేనండి ! దేముడుమీద ఒట్టు !

సుంద : అయితే ముంధు మీ ఇద్దరూ అల్లా వీధులోకి పిక్కా
రెళ్ళిరండి !

ప్రవా : ఎందుకు స్వామీ !

సుంద : అనవసర ప్రసంగం !

సర్వ : చిత్తం ! ప్రవాహం పంతులూ ! స్వామివారిమాటకి
తిరుగులేదు నను !

(ఇద్దరూ L. F లోకి వెడతారు.)

